

www.e-rara.ch

**Ioannis Kepleri ... De Iesu Christi servatoris nostri vero anno natalitio,
consideratio novissimae sententiae Laurentii Suslygae ..., quatuor annos
in usitatam epocham desiderantis**

**Kepler, Johannes
Richter.**

Francofurti, 1606

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 4451

Persistent Link: <http://dx.doi.org/10.3931/e-rara-1168>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

2
IOANNIS KEPLERI

S. Cæs. Maiest. Mathematici

DE

IESV CHRISTI
SERVATORIS

NOSTRI VERO ANNO
NATALITIO,

CONSIDERATIO NOVISSI-
*mae sententiae Laurentii Suslygæ Poloni, qua-
tuor annos in vsitatam Epocham
desiderantis.*

Cum Privilegio S. Cæs. Maiest. ad annos quindecim.

FRANCOFVRTI,
In Officina Typographica Wolfgangi Richteri.

M. DC. VI.

Caspar. Bild. Kell 27. IV.
Sotherran 2273

V
P
T

N
i
c
r
A
E
n

PERILLVSTRI VIRO

Dn.

IOANNI BARVVITIO

Sac. Cas. Maiest.

RVDOLPHO II.

à

CONSILIIIS IMPÉRIALIBVS AVLI-
CIS ET SECRETIS INTIMIS,

Domino meo gratioso.

*Q*uam superiori astate S. Cas. Maiest. permissu & venia, per Illust. Dominationē Tuam impetratā, in Styriam profectus essem, domestici negotii causa: bono quodam studiorum meorum fato accidit, vt venalem Grāti inuenirem libellum Laurentii Suslyga Poloni; cui titulum fecit; Theoremata de anno ortus ac mortis Domini, deque vniuersa Iesu Christi in carne & economia. Cuius libri argumento mirificè delectatus, cepi de eo, ad meum libellum, de Nova Stella Serpentarii, quem tunc meditabar, accommodando cogitare. Nam si vera dixisset author, quatuor annos adiciendos vsitae Christianorum Epochae, ad aetatem Christi constituendam; sequebatur igitur, Christum natum esse anno vno atq; altero post coniunctionem Magnam Trium superiorum in principio Arietis, seu sine Piscium, à qua sextum ab orbe condito recurrebat Triplicitas ignea: stellam igitur, quae Magos perduxit ad Christi praesepe, vt pote biennio antiquiorem

natiuitate Christi hac circumstantiâ nostrâ huic stella fuisse comparandam.

Cum igitur descriptionem ipsam Stellæ, ex officio scriptam, Suae C. Maieft. vt debui, dedicauerim: hanc vnicâ huius circumstantiæ temporaria, quoto anno Christi fulserit nostrâ stellâ, elucidationem, in illo meo ocio Styriaco scriptam, cui potius offeram, quam Illust. Dom. Tuæ, vt, sicut illic Suae Maieftati officii mei, sic hic ocii per Te mihi procurati rationem tibi reddam? Actedunt Illust. Domin. Tuæ merita, cum in Artes omnes, & potissimum in Astronomiam Brabeanam; tum verò & in earum cultores, meque adeo ipsum: vt quorum patrocinium in hac Augusta Aula sic suscepisti; vt hanc palmam cedas nemini. Atque vtinam aliquid à me proficisci possit, quod Tibi tantum pariat voluptatis, quantum ex hac Tua tutela Ego sensi utilitatis hæctenus. In præsens maiora non potui: & spero Tibi placituram vel solam in me voluntatem. Vale, meque tueri & promouere perge. Pragæ VIII. Id. Septembris, anno vsitatae Epochæ 1606.

Illust. Domin. Tuæ

Obseruantissimus
cliens

Ioan. Keplerus.

DE VE-

DE VERO IESV CHRI-
STI MEDIATORIS NOSTRI
 NATALI ANNO.

VIDES, lector, in libello de Stella Noua Serpentarii, pagina 135. momentum aliquod accedere nostrę contemplationi, si constet Christum Iesum natum anno Iuliano 41. Augusto XII. & Sylla Coss. Quia sic stella Christi cum stella nostra hoc commune nanciscitur; vt vtraque in coniunctionem magnam incidat.

Itaque non admodum præter institutum in hanc syluam Chronologicam excurrero. Quod si olim Censorinus suo Q. Cærellio de die Natali gratulaturus, materiam censuit idoneam, qua omnes omnium gentium Epochas vno quasi fasciculo colligatas ob oculos exhiberet, eoque labore studium Chronologicum adiuuaret: quæso te, quid adeo alienum à nostro proposito; si & ipse Natalem noui sideris, & quæ cum illa coincidit, Triplicitatis igneæ, qua geminata celebritate Deus Optimus Maximus quendam quasi clauum fixit, Lustrò magno condito, ludosque sæculares & spectacula Obi Terrarum, in Circo cælesti, seu Planetadromo magno, per integrum annum exhibuit: si hæc inquam sæcularem celebritatem repetitione & emaculatione Epochæ Christianis commendatissimæ exornauero.

At non tam necessitate meæ materiæ, quam peculiari quodam studio impellor ad repetendam Laurentii Suslygæ Poloni sententiã: Cupio enim hanc, vt veram meo iudicio, innotescere quam plurimis hominibus: & verò vereor, ne negligatur, quatuor potissimum de causis; primã, quod Authoris noui liber titulum præfert Chronologicum, cuius nominis artes à paucioribus excoluntur; alterã, quod grauatur author præiudicio Magnorum virorum; tertio, quod neglexit astronomiam, & in disputatione de passionis anno hanc scientiam traditionibus plane postposuit; quæ res astronomos à thesi per se verã abalienare possit; denique quod ipsa sibi solet ob stare nouitas & solitudo Authoris, difficulter hominum animis euellantur vsu trita, multorumque consensu stabilita.

Quibus incommodis etsi non nihil prospectum iam est a Possuino, qui Authorem publicè commendat, facit id tamen, intractã

hac quæstione, nulla significatione in vllam partem inclinans.

Itaque non abs re putavi, sententiam Suslygæ transcriptam in hunc libellum, (quem ob materiae curiositatem in multorum manus venturum existimo) & communiorem facere, & argumentis perspicuis etiam astronomicis adiuuare, adeoque vnus in super anni subtractione in Herodis, filiorumque funcribus, probatiorem, & veritati propiorem reddere, vt habeant lectores pulchrum aliquid, quo frustratam inutilium diuinationum expectationem solentur.

Quod dum aggredior; Deum Opt. Max. suplex oro; ita mihi mentem obfirmet, vt veritatem nudam vndecunq; oblatam irretortis oculis aspiciam; neque me personarum & partium vel admiratio, vel despectus, quod hodie plerisque contingit, fascinet: iis vero, qui me vel ob hoc, vel ob illud reprehensuri, vel suspicionibus oneraturi sunt, hoc vicissim pœnæ irroget; vt agnitis prauitatibus affectuum, quibus hodie vulgus etiam literatorum in studia abit perniciosissima, hoc ipsum, quod in me culpant, imitentur.

An e' qualis error in Christi Epocha vulgata.

Aberrari hodie in notatione annorum Christi publica & receptissima; fatentur pleriq; omnes ex Chronologorum turba: quidam annum vnum, quidam biennium desiderantes. Qui vero ad quartum vsque annum progrediantur, præter quem dixi Suslygam recentissimum, noui neminem.

Erroris vero causæ, neque pudendæ sunt, neque omnibus ex æquo Christianis communes. Nam quod has externas circumstantias attinet natiuitatis Christi, non duxerunt necessarium Ecclesiæ patres, omnes minutias persequi, maximè nondum vsu confirmato, tempora per annos Christi signandi.

Quod si e' quispiam Theologorum vsq; ad contentionum studia prouehatur, ista curiosus inquirendo: iam censurâ incurrit increpantis Apostoli. Eusebio quidem & post eum Chronologis, qui hanc materiam ex officio tractat, maior necessitas incumbit, quam ipsis Theologis, vt Christianam Rempub. ab hoc ludibrio vindicet.

Quis author Epocha erroris.

Iam quod eorum sententiam attinet, qui hodie vnum vel alterum annum in annorum Christi notatione desiderant: ab iis non antiqui patres, sed recentior Ecclesia post annum Christi 500. in hac aberratione deprehenditur. Nec enim aliud tradunt illi Veteres ante 500. annos, aliud hodie Chronologi de circumstantiis, & characteribus anni, quo Christus natus est; sed vtrique iunctim, & illa primitiua Ecclesia, & hodierni Chronologi ex eius testimonio, medios, se inter & nos, hallucinantes arguunt; vt quibus contigit ista hallucinatio non

Qua causa erroris.

igno-

ignoratione circumstantiarum, cum Christi Natiuitate coincidentium, sed sera receptione moris numerandi per annos Christi. Quid mirum enim, si Dionysius Abbas, ignoratis iam, post tot sæcula, moribus Romanorum, Nouembrem proximum ab illo Septembri, quo Tiberius decimum quintum Imperij annum finiuerat, adhuc partem fecit quindecimi anni Tiberij, qui primus eius error esse videtur: quid item mirum si Locutionem B. Lucæ Euangelistæ sic accepit, ac si ille dixisset, Christum, cum baptisaretur, anno quindecimo Tiberij, Mense (vt authores Dionysio probati voluere) Nouembri; incepisse agere annum ætatis tricesimum, quasi nuper completo vndetricesimo, vix ingressus esset Tricesimum; qui alter eius error tanto fuit promptior, tanto excusabilior, quod etiamnum hodie in tanta luce literarum de ea locutione varie disputatur. Quibus duabus hallucinationibus accessit neglectus historiæ Romanæ, & Iudaicæ; condonandus & iste sæculo illi, vix ab irruptione barbarorum sese recolligenti, cum ex hoc ipso neglectu etiamnum hodie apud Viros clarissimos, ocio librisq; abundantes, omnis residua dubitatio pendeat. Quid si verò coniectura ista nostra, qua in re Dionysius aberrauerit, falsa sit, sic vt Dionysius B. Lucam aliter forte intellexerit, quasi triginta solidos retrò quindecimum Tiberij numerantem ad ortum Christi, recte etiam quindecimum Tiberij definiuerit, sed eundem non rectè ab annis Diocletianeis, quibus ætate Dionysij vtebantur Christiani, dimouerit, confusus perplexa Consulum, Imperatorumq; serie?

Quidquid huius sit, & Dionysio condonari potest, & veteribus Patribus commune non fuit. Nam colligens eorum suffragia scriptor Annaliū Baronius & concilians, potissimos in hoc consentire deprehendit, Christum natum esse, vel exitu consulatus Messalæ, & Lentuli, vel initio consulatus immediate sequentis Augusti XIII. & Syluani, à quo anno hic annus est supra Millesimam Sexcentessimū octauus, què nos à nativitate Christi perperà numeramus sextū.

Quin ne his quidem vltimis sæculis defuere, qui biennij errorem in Dionysio animadverterent. Producit testem Scaliger Marianum Scotum, clarissimis verbis testantem de hac discessione Dionysij à Veteribus Patribus.

Cæterum, quia & hos antiquos etiamnum vno aut altero anno à vero abesse contendit Suslyga: quæras non iniuria, quæ ipsis causa aberrandi, cum fuerint temporibus Christi vicini.

Ego verò dico, vestigia B. Lucæ Euangelistæ religiosè secutos,

tanquam

*Nostri Epocha
pugnat cum
traditione pro-
mitina Eccle-
sia.*

*An etiam pri-
mitina Eccle-
sia computatio
in errore vor-
setur, Et qua-
ritas?*

Ἡ δὲ Lucas ἀεὶ.

1. v. 1. Ὡς
παύλων, ὡς
ἡξυλοποιεῖν
καὶ διδάσκειν.

Et v. 22. Ἀρ-
ξάμενος ἀπὸ
βαπτισμοῦ
Ἰωάννου.

Cum his con-
fer locū ipsum
Luc. 3. v. 23.

Ὡς αὐτὸς ὡς ὁ
Ἰησοῦς ὡς εἰ

ἐτῶν τετα-
κοντα ἀρχό-
μενος, ὡς

ὡς ἐνομιζέτο,
ὡς Ἰωάννης,

ἔτι. Ut inter-
punctionē ante

ὡς mutuemur
ex citatione

Epiphaniū, sa-
uente phrasos
concurritate.

tanquam minimè aberrauerint, sic explicari posse. Dicit B. Lucas anno quindecimo Tiberij, Iesum cum inciperet (scilicet cursum prædicationis, vt Ignatius, Beda, Bernardus intelligunt) fuisse, quasi triginta annorum. Anni triginta ablati ab anno quindecimo Tiberij relinquunt quadragesimum secundum Augusti, annum secundum Olympiadis CXCIV.

Quicumq; ergo B. Lucam in voce imitatus, dicit Christum natum, circiter hunc Augusti, & Olympiadis annum, non debet pro errante corripi, etsi calculo subducto accuratius, vel XLI. vel XL. annus Augusti exeat. Nam & ipse tricenarius numerus per se, quo B. Lucas vtitur, rotundus est, & compendiaris seu summaris, & vox (quasi, ὡς εἰ) ex abundanti addita, omnem huiusmodi scrupulositatem recludiat. Et quid attinuit Patres scrupulosius ista tempora rimari, quæ B. Lucas ipse, quo loco de Baptismo agit, rimatus est?

Quin potius, si quis articulum Natiuitatis prescius inquirat, proprios Euangelistarum locos adeat, quibus ipsas Natiuitatis circumstantias descripserunt: inueniet quantum & tunc sufficit Rerum gestarum è propinquo memoribus, & hodie dum sufficit diligentibus historiarum lectoribus; Natum esse scilicet, quo tempore ex decreto Augusti census in Iudæa actus, viuente Herode Rege.

Vides vsitatas temporum notationes Veteribus, per Reges & Imperatores: cum ijs iam perge ad historias, quas Lucas ipse tibi commendat, dum citat; minus te fallent, quam rotundus Euangelistæ numerus, triginta annorum, alieno loco, vbi non de Natiuitate, sed de Baptismo loquitur, expressus.

De excessu Herodis.

IGitur Luca Euangelista duce peruenimus ad excessum Herodis, nec accuratius describitur Natiuitatis tempus, quam quod præcesserit Herodis mortem; nisi forte census actus nos postmodum in arctiori constituat spacio, aut omnino fidem mereatur vetus traditio de bimulo Christo quando ex Aegypto redijt.

Omnis igitur labor in excessu Herodis indagando vertitur: Cuius historix scriptor Iosephus & diligentissimus & Romanarum rerum peritissimus, & publica Romanorum Imperatorum honoratione deinde commendatus, cum hodie diuino beneficio supersit: mirum e-
quidem

quidem est, quo fato fiat, ut Christiani homines potius illi fidem abrogent, (quo rotundum B. Lucæ numerum, reclamante particula *ἀσθη*, rigidè sequi possint) quam ut ex fide Iosephi, etiam Euangelistarum fidem de Natiuitate scribentium, ad externos & gentiles, quibus tamen disputandi conditionem deferunt, luculento & penetrabili argumento commendent.

Cæterum Iosephus, aiunt, errauit in annorum computatione sapius, & citra controuersiam: non tutum igitur, ex eius fide, definito Euangelistæ numero vim facere.

Accipio conditionem huius campi, & occurro; quod si Iosephus in historia Romana, (cui Iudaica sic intertexta est, uti subtegmina staminibus) nullius erroris, ex Tacito, Dione, Suetonio, Paterculo cæteris coargui potest, & si Iudaica Herodis negocia Natali Christi vicina (de antiquioribus enim excusationes sunt variæ) per huiusmodi circumstantias Romanorum concurrentium describit, quas Romani scriptores easdem, nec tamen ex composito, commemorant, iure merito fides ei est habenda etiam in Iudaicis. Atqui hoc demonstrauit Suslyga; hic illius libelli scopus, hæc summa est: Hoc si repetiero, & diserte explicuero, liberabitur Iosephus ab errorum intentatorum suspitione: nisi si quid forte peccauit librarius, à quo casu ne ipsa quidem sacra volumina ex omni parte manserunt immunia: quibus tamen nihilominus sua constat irrefutabilis auctoritas.

Ut autem ad hanc rem proponendam his potissimum Hypothesibus.

I. In confesso est apud omnes, Anni ordinationem Iulianam, uti ab Augusto est restituta, mansisse hucusq; , & Calendas Ianuarias, à quibus init nostra vitiosa Christi æra, principium fuisse quadragesimi sexti Iuliani, Caio Cæsare Augusti filio, & Aemilio Paulo Cofs. Primum vero Iulianum Cofs. habuisse C. Iulium Cæsarem, & Fabium Maximum. Hac Iulianorum serie libenter in hoc negotio utor, ut quæ centenariorum repetitione non sit onerata.

II. Confessum & hoc est historicis, à quo tempore cœpit Iulianorum annorum series, Consules annorum singulorum sic sciri, ut alteri alterorum sint indices: saltem usq; ad Tiberij excessum: quia cum sequentibus temporibus nullum nobis in præsens est negocium. Itaq; breuitatis causa utar ut plurimum numero Iuliani anni, ommissis Cofs.

III. Valde vereor, vt omnes Romani juris prouinciæ, ne Iudæis quidem sub rege precario exceptis (nec enim Rex hic eos censu Orbis excipere potuit) annos Imperatorum & Regum per consules numerent, sic vt qui fuit vltimus Augusti, eius residuum à XIV. Cal. Sept. numeretur pro integro & iusto anno primo Tiberii, duobus Sextis, Pompeio & Apuleio Cofs. Et Cal. Ian. sequentibus, Druso, & Norbano Cofs. iam dicatur inire II. Tiberii, vix tertia anni parte in Imperio exacta. Videtur id innuere Tacitus Annal. III. Cuius verba hæc : *M. Silanus ex contumelia consulatus, honorem Principibus petiuit : dixitq; pro sententia, vt publicis priuatisq; monumentis ad memoriam temporum, non consulum nomina præscriberentur, sed eorum qui Tribunitiam potestatem gererent. Tiberius vero decretas ob Tribunitiam Drusi potestatem caeremonias temperauit.* Hæc Tacitus. Noluit nempe morem numerandi annorum spacia per Cofs. abrogari. Equidem in prouinciis, quæ sub regibus consueuerant, obtinuisse par est credi, vt anni Imperatorum præscriberentur actis; at quia soliti vna Consules addi, omnino vt Imperatores numerum, sic consules. metam annis præfigebant.

Suslyga eandem numerandi & signandi formam latenter sequitur in loco Lucae, annos Tribunitiæ potestatis Tiberii computans, quod non probo; nec verisimile, Iosephum & B. Lucam, non Romanos, sed prouinciales, Tribunitiæ potestatis potiore, quam Monarchiæ rationem habere.

Hanc igitur hypothesin adhibebo ad coniecturas formandas: nihil tamen obstinate defendam. Viderit autem Scaliger quomodo diuersa imperiorum initia ex Iudæorum consuetudine desumpta, cum iis argumentis, quæ hic sum allaturus, conciliare velit.

I. Cum igitur annus 15. Iulianus sit annus pugnae Actiæ; 51. Iulianus erit tricesimus septimus pugnae Actiæ; quoto Iosephus affirmat Archelai bona fisco Cæsaris vindicata, relegato Archelao in Galilias.

At eodem 51. Aemilio Lepido, Lucio Arruncio Cofs. Dio refert: *Herodem Palestinum, accusatum à fratribus, trans Alpes damnatum in exilium, ditione, quam tenebat, Reip. vindicata.* Nulla diuersitas nisi nominis, seu filio Patris nomen hallucinans Dion indiderit, (legimus enim & anno secundo Caji Herodem Galilææ tetrarcham relegatum in Gallias) seu Herodi Archelao nomen fuerit. Quemadmodum Agrippæ, ei qui Herodis ex filio Aristobulo nepos, solus ex posteris Herodis

Ierosolymas

*I. Calculus
Iosephi & Dio-
nis. Anno 37.
Actiæ pu-
gna, relegatus
Archelais,
qui est 51. Iu-
lianus.*

Ierofolymas tribus primis annis Claudii tenuit, & Cafareæ mortuus est, et inquam Actorum 12. etiam Herodi nomen est. Immerito itaq; hic Iosepho imputatur error, & videtur Scaliger diuersa secutus annorum initia seipsum inuoluere. Sed neq; Suslyga hic sibi per omnia constat, dum hunc ipsum Dionis locum citans, ad Iulianum 52. accommodat, contra manifestam literam.

Archelaus hic apud Iosephum habet annos Imperii nouem, alibi decem. Intellige decimum inchoatum, vel ex hypothesi tertia, ut ceperit imperare anno 42. Iuliano, à quo hic 51. relegationis, sit decimus. Cum ergo Iuliano 42. successerit, oportet ut Herodes magnus decefferit eodem anno 42. ante pascha.

II. Idem confirmatur etiam eo numero annorum, quem Iosephus Herodis imperio disertis verbis ascribit. Nam Herodes Rex declaratus est anno 6. Iuliano, quia Domitio Caluino & Asinio Pollione Consulibus, quos Iosephus indicat. Regnauit verò ab hoc initio annos 37. Si ergo 6. Iulianus est Herodis primus, ergo 42. Iulianus est tricesimus septimus, & sic annus mortis Herodis.

Rursum Herodes cepit Hierosolymas, capto & paulo post deleto Antigono rege, anno Iuliano 9. quia Marco Agrippa, & Caninio Gallo Cofs. quos itidem Iosephus indicat. Regnauit vero ab hoc initio annos 34. Si ergo 9. Iulianus est Herodis primus ab hoc initio: igitur 42. Iulianus est Herodis 34. & sic annus mortis Herodis. At si spreta hypothesi tertia scrupulosè agas, currebant de tricesimo septimo inchoato dies forsàn aliqui à priore regni initio. Et à posteriore deerant tricesimo tertio complendo menses amplius tres; quia Ierofolymas cepit à state, die ieiunii.

At ne turberis lector, neque diffidas, Iosephum numero hoc complecti voluiss. Consulum paria, quæ regnando Herodes attigit. Ecce enim huius numerationis exemplum etiam alterum in hoc ipso auctore; dum à captis per Pompeium Ierofolymis, Cicerone & Antonio Coss. ad easdem per Solum captas, Caluino & Pollione Coss. annos numerat 27. qui sunt completi 26. eadem præcisè die redeunte, sed 27. paria consulum Romanorum attingunt: quo nomine etsi Iosephum Iosephus Scaliger fol. 422. in signis peccati reum agere visus est, rediit tamen cum eo in gratiam in secundis curis. Verba scribam. Fragmentorum Chronologicorum folio L. sic

Fuit vero decimus imperii Archelai.

Ergo 42. est primus Archelai, vltimus Herodis.

II. Calculus Iosephi Herodes mortuus anno 37. à Renunciatione, 34. à capti Ierofolymis.

Ergo anno 42.

Quod Iosephus inclusit in numerat.

Cum ex sum- Iosephus de Dauide: διέταξε δὲ μίαν πατεῖαν ὄψεσθαι τὸν θεῶν ὅτι ἡμέρας
 mi Viri Ioseph^h ὀκτώ, καὶ σὺν αὐτῷ ἐπὶ αὐτῷ. Dixit octo dies ἰδιωγῶς, cum essent tantum
 Scaligeri Ope- septem solidi. Lucas, ἐπλήθυνον ἡμέρας ὀκτὸς ἑξαεταμῆν τὸ παιδίον. Atqui ἐ-
 re plurimum πλήθυνον ἐπὶ αὐτῷ. Sic πεντεμῆς dicitur, qua quatuor tantum ann-
 profecerim: no- solidis constaret. Hæc ibi:

cipiantur, quæ At in additamentis fol. 747. sic

à me proponū- Tamen Xenophontis hæc de re verba sunt hæc: τὸ δὲ πᾶν τὸ ἡδὺν ἑξ ἑξῆς, εἰς ὃ
 tur: scilicet ad ἐξ ἡμῶν, καὶ ὀκτὸς ἑξήκοντα ἐπιπλήθει πολέμου ἐτελεύτη. Præter sex menses ait o-
 instaurandam ἑξ ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα. Præter sex menses ait o-
 rerum notitiā, ἑξ ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα. Sed videtur idiotismo
 quas certatim loquendi, viginti ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα ἔτη ἑξήκοντα. Sed videtur idiotismo
 hodie quæri. * Iosephum, Plutarchum, Gregorium, Turonensem, & alios veteres frequens
 mur. Quicumq; occurrit, quod mihi imposuit, & cautiore imponere potest. Itaque qui hallu-
 hac mentione cinari putant * Xenophontem, ipsi potius hallucinantur. Non enim est halluci-
 ad suam ob- natio, sed ἀκυελογοία καὶ ἰδιωπισμὸς.

Et alibi excusat Taciti locutionem similem, qui eadem de causa
 Tribunitiā Augusti potestatem continuatam ait per septem & triginta an-
 nos; cum ne sex quidem & triginta solidi fuerint. Plura exempla sup-
 peditabunt argumenta sequentia. In præsens illud solum con-
 sidera, non posse ex hoc Iosephi loco scrupulos colligi tem-
 porum, vel ideò saltem quod non ita accuratus sit circa Regnum
 Herodis, vt fuit circa imperium Augusti: in hoc enim menses, & dies
 computandos sibi putauit, in Herode solos annos; scilicet inter v-
 triusque initii consules duo tantum paria consulum interfuit; sic vt
 annus captæ vrbs quartus sit ab anno regni traditi per Senatum.

Adde quod hoc pacto, si imperium Herodis, alium sensum literæ
 fecutus, in 43. Iulianum termines, Archelaus ditionem solos 8. annos
 tenuisset, plane quæ fallum dixisset Iosephus de anno Archelai deci-
 mo. Sic altera manu Iosepho medicinam applicans non necessariam,
 altera atrocius lædes. Magis igitur ad fidem Iosephi, moremque Ro-
 manum est, vt dicatur Herodes mortuus anno 42. Iuliano, quod qui-
 dem ex sequentibus etiam argumentis patebit.

Atque hæc mihi superest controuersiola cum Suslyga: conueni-
 mus interim in hoc vterque, Herodem non ferius anno 43. Iuliano
 decessisse.

Itaq; illi, qui annos Herodis regni 34. vel 37. à pugna Actiaca nu-
 merandos putant non verisimili coniectura nituntur. Quale namq;
 absurdum, eum, qui Herodis diarium confecit, vnde Iosephus om-
 nia transcripsit, in hoc diuersissimo initio regni Herodis, hæcque
 anno-

annorum summâ vel hallucinatû, vel mentiri voluisse. Si Iosephum diligenter legeris, inuenies semper vere spectatum ab eo initium illud, quando Ierolosymas Herodes cepit; non quando à Cæsare confirmatus fuit, post victoriam Actiacam. Nec enim erat illi Cæsar quæstionem moturus, vtrû hæctenus legitimus rex fuerit, iuuerat. n. Antonium in Herodis dignitate constituenda; sed regno hæctenus possessio, ipsum vt Hostis sui Antonii sociû rursus erat priuatus.

*morare à car-
pris Ieroly-
mis.*

Ecce L. 15. C. 7. Pugnam Actiacam, quæ incidit in 15. Iulianum, confert Iosephus in septimum Herodis, itaque Nonum Iulianum, quo Ierolosymæ captæ, primum numerat Herodis.

*1. In pugna
Actiaca anno
7.*

Et C. 12. Regni decimo tertio famem Iudææ cōmemorat, quâ Herodis providentia subleuatâ ait anno sequente, puta Regni decimo quarto. Eodē vero tempore auxilia misit Ælio Gallo in Arabas motū. Hanc autē Ælii Galli expeditionē Arabicam Dion refert in Iulianum 22. Is si est 14. regni Herodis, oportet vt 9. Iulianus, quo captæ Ierolosymæ, sit Iosepho primus regni Herodis.

*2. In fame
per Iudæam &
expeditione A-
rabica. anno
22.*

Sic annum 36. Iulianû, quo Augustus, Dione indice, fuit in Galliis, & vnde redeuntē exitu anni Herodes ex Syria veniēs inuenit Aquileiæ; hunc igitur annum Ioseph. confert in Herodis vicesimum octauû: sic dicēs: *Tum* (intellige ætate priore, quâ iisset Herodes Româ) *perfectam fuisse Cæsareâ, Olympiade CXCH*, qua notatione frequēter solet signare tota quadriennia, nō certum eorû annum. Itaq; ablatis 27. solidis à 36. relinquitur 9. Iulianus, qui primus Herodis perhibetur; quia scil. eo cepit Ierolosymas. Obiiciat mihi quis celebritatē ludorum, quos Herodes instituit Cæsareæ? scilicet vt suspicionē faciat Olympiadicis ludicri, quod non nisi annis Iulianis 34. & 38. celebrari potuit? At perpende nō decuisse, vt Herodes Olympiacam celebritatē, quâ ipse auxit Cæsariensi minueret, eodem anno occupato. At vide consiliû Herodis aliud: Anno 36. Iuliano, vicesimus annus cōplebāt à morte Antonii, & Cleopatrar, & recepta Alexandria; post quam victoriam Cæsar solus imperio potitus est, à quo Herodes Cæsareæ suæ nomen dedit.

*3. In dedica-
ta Cæsarea &
itinere Româ
anno 28.*

Huc quadrat et locus Ioannis 2. mediocriter, quē pede nō inoffenso trāsit Scaliger. Anno 15. Tiberii, qui est p hypothesin tertiâ, Iulianus 73. Iudæi dicunt Christo, 46 annis ædificatû esse templû, quantum eius eo vsq; erat consummatû. Aufer 46. solidos à 73. restat 27. Iulianus currēs. Dicunt igitur Iudæi ceptâ structuram Iuliano 27. Iosephus verò ait, aliquid temporis datû demolitioni templi prioris, &

*4. In demoli-
tione templi
anno 18.*

conuectioni materiæ. Idem ait promulgatum ab Herode decretum hoc, de tēplo ædificando, anno regni 18; additis 17. solidis ad 9. Iulianum currentē, exit 26. Iulian. currēs, quo Iosephus ait decretā ædificationē templi, annus nempe proximus ante illū, quo anno Iudæi dixerunt captā structuram. Numerat igitur & hic Iosephus annos Herodis à captis Ierosolymis. Itaq; de bello Iud. lib. 1. c. 16. vbi quindecimo regni anno ascribitur hoc decretum, omninò mendum est.

s. In Augusti
aduentu in Sy-
riam, anno 17.

Sic l. 1. c. 15. de bello I. Augustū ait anno 10. reuersum in Syriā: ergo 25. Iuliano. Nam sexdecimo in Syria fuerat, iens in Ægyptum cōtra Antoniū Hunc 25. Iulianū in animo habens, appellat 17. Herodis, eoq; affirmat amplificatum Herodi Regnum ab Augusto. Aufer 16. solidos à 25. currente, restat 9. Iulianus currens, quo Ierosolyma capta, vnde Herodis initium putat Iosephus.

Hic si Dionē conferamus, videtur nasci in stātia, nostræ hypothesi tertiæ. Nā Dion Augustus anno 24. abit in Siciliam, animo eundi in Syriā, ibiq; hibernat; anno 25. in Samū, & hic hibernat, anno demum 26. in Syriam excurrit: rediensq; in Samum, ibi secundo hibernat, & hunc Iosephus appellat 17. Regni, videtur igitur hic 17. cōpletos, aut à die captæ vr̄bis, non à Cal. Ianuariis currentes numerare? Ego verò iam ante probaui Iosephum, cum de hoc excursu Augusti in Syriā loqueretur, non 26. sed 25. Iulianum in animo habuisse. Quare vt concedam vel Iosephum vel Dionem vno anno aberrare in historia, illud non est necesse, vt concedatur, Iosephū numerare hic cōpletos. Vide an Dion duobus sæculis Augusto posterior, deceptus in hoc sit, quod nimium sero traicit Augustum in Asiam, nimium diu retinet in Samo: Si quis tempora rebus administrandis in proportionē iusta admetiatur.

Quæ obici Iosepho possint de duobus regni Herodis initiis.

Iam & hæc nobis est amolienda suspicio, quasi Iosephus in cōsulibus allegatis fuerit hallucinatus; sic vt temporibus cogitatis non genuinos præfigeret consules. Simul autem fides faciendā iis, quæ dixit: Herodem Regē declaratum priori parte anni 6. non posteriore; Ierosolymas verò cepisse anno 9. non octauo. Sunt. n. qui decepti amphibolia vocis *χρημα*, Herodē putant hyeme nauigasse Romam, quod nō posset alio tēpore fuisse, quā exeunte Sexto. Itaq; irruptionem Parthorum in Syriam, & occupationem Hierosolymarū ascribunt anno sexto, confirmati in hoc in super mendoso Iosephi loco, De bello Iud. l. 1. c. 11. vbi legitur *post biennium à pugna Philippica*, quæ in 4. incidit, illa contigisse. Sed videt sic accipiendus Iosephus, vt qui

Hero-

Herodem dicat triffi cœlo nauigaffe, etfi vernum tempus fuit. Et allegatum biennium explicat locus Ant. l. 14. C. 23. vbi rectius est, *anno altero*. Sic cladem Ierofolymarum Dion conferre videtur in annum octauum, sub alios confules, dum multis commemoratis, quæ anno 8. per Antonium gesta, vel per Sosium incepta diutius protracta fuerre, concludit generali voce *Ἐὶ τῶν ἐξ Ἰούστο* sub Claudio & Norbano Cof. At fi contuleris hiftoricos, patebit inceptum quidem hoc anno bellum Iudaicū à Romanis exercitibus, Sosio parentibus, ceptamq; per Herodem Hierofolymarum obfidionem; fed finitam tandem anno fequente, quo Dion ait Romanos nihil præterea memorabile in Syria geffiffe.

Hæc igitur aliter confirmari nõ debent, quã fi probetur ex Liiuo, Velleio, Suetonio, Dione, Strabone, Plutarcho, eiusque defcriptore Appiano: Iofephum in hiftoria horum annorū nufpiam, nec in circumftantiis, nec in temporibus, ab hiftoria Romana aberrare. Quod vbi per omnia deprehendetur, iam porro & fidem ipfe Iofephus merebitur, fi alicubi circumftantias nonnullas temporis folitariè commemorauerit: ex quibus reciproçè Dionis fenfum vnico loco enucleare nobis licebit.

Igitur feries hiftoriæ Romanæ temporum illorū longè alia, quam in Cufpinoiano, nimirum hæc est. a *Bruto & Caffio in Philippicū Macedonia campis interfectis, Victores Cafar & Antonius Romanum imperium, & quod refiduū fuit belli ciuilibis partiti, b Cafar in Italiam, c Antonius in Afiam difcefferunt. Antonius per ciuitates Afie d plurimas exegit pecunias. In Cilicia e Cleopatra añoribus irretitus, anni quarti Iuliani fine in Ægyptum cum illa descendit, ibiq; hiemauit. Eo amante, vèrè anni quinti, f Parthi Afia & Syriam occuparunt, g Saxa legato Antonii occifo; in Paleftina h Hyrcano deposito, i Antigonom Regem faciunt; k folus Tyrius in Romanorum fide manētibus. Antonius amore implicatus, per totum annum quintum quieuit, nihil adiutus prouinciis. Tranfactaque & altera hyeme in Ægypto, tandem anno fepto ineunte nauigauit Tyrum. Hæc Antonius.*

Cafarem vèro à pugna Philippica reuertentem in Italiam anno 4. morbus remoratus est, tandem Romam venit, confule Lucio Antonii fratre, hoc est, anno quinto. Nec diu ftetit, cū Fulvia vxor Antonii, Confulq; Lucius, Cafarē multis obtreccationib; vexatum, deniq; hoftem fecerunt. Belli apparatus tota Italia per astatē fuere. Aduocati ex Gallis exercitus Antonii, duce Ventidio, cōtra Cafarem. Tempore autumnii l Lucius à Cafare cōcluditur Perufiam, dum obfidetur, Fulvia

b c *Hiftoria*
d *Romana*
e *illorum*
f *temporū*
g h **IV.**
i k **V.**

VI.

Iuliano IV.
V.

Fulvia

V I. Fulvia maritum per litoras ex Aegypto aduocat in Italiam. Post Calendas Ianuarias Iuliano. 6. Lucius dedit Perusiam; Fulvia, duce Ventidio, fuga se ex Italia proripit in Græciam; cui Athenis sit obuius Antonius.

ll Aa Tyrum enim acceptis vxoris literis, cum & impar esset Syria liberanda; circumnauigata Asia ll perrexerat in Italiam. Hic primum audit de Perusia dedita; fuit igitur hoc mense Februario circiter. Quare m hostem Casarem facit, & recta nauigans in Italiam, Brundisium obsidet: Sed interuentu communium amicorum statim conciliatur Casari, tunc ex Gallis redeunti, n in quas dedita Perusia excurrerat. Antonius noua imperii partitione, cum Orientem nactus esset, confestim mittit o Ventidium in Asiam contra Parthos. p Sic amici facti Casar & Antonius, q Romam veniunt circa vernum aequinoctium anni sexti. Antonius prouincias suas partim Legatis, partim & Regibus tributariis distribuit, inter ceteros r Herodi Idumæam, & Samariam, s Senatu ipsius actarata habente. Inde pacem Antonius, & Casar cum Pompeio faciunt; & t Autumno propinquante Antonius abiit contra Parthos, x hyemauit autem Athenis. Ibi primum nuncium accipit de u Ventidii legati sui victorius; qui per astatem anni sexti, y Pharnapatem deleuerat, Parthosq, & duces eorum z Pacorum Syria expulerat, Antigono, Iudææ Rege, per A Silonem in ordinem redacto, B pecuniisq, ab illo, & a C Malcho Nabatheæ Rege, extortis.

A B C Incipiente vere anni septimi Antonium in Parthos iturum Athenis, reuocauit Casar in Italiam, quod Pompeius non staret pactus; Antonius verò breui reuersus est ex Italia in Græciam, inde mouens in Asiam. Interea Parthis bellum reparantibus, Ventidius occurrit; D casq, ductore Pacoro, E Parthos Asia & Syria exiit: Victoriâq, persecutus, ad Euphratem pergit, Antiochumq, obsidet in Samosatis, & cum ipso de deditioe paciscitur: cum ei subito superuenit Antonius, & spreis conditionibus, archius F Samosata obsidet; sed parum proficit, tempus trahitur, G damnis Antonius plurimis multatur. Deniq, iam Claudio & Norbano Cos. hoc est, H Anno 8. leuioribus conditionibus I deduntur Samosata. Antonius pro Ventidio K Sostum præficit Syria, qui Aradios expugnat, Antigonum Palæstinum, L qui præsidia Romana, quæ in sua ditione erant, deleuerat, M prælio vincit, & N Ierosolymas fugere cõpellit. O Antonius reditum parat in Italiam. Anno 9. eundo in Italiam, & redeundo in Syriam, totum annum consumit, nihil in Syria effecto; nisi quod ego, Dionem interpretas ex se ipso & ex Iosepho, P expugnationem Ierosolymaram in hunc annum protractam fuisse affirmo. Ex eo enim intelligis Q diuturnam fuisse obsidionem, quod Dion commemorat, multa damna Iudæis illata, multa etiam accepta.

Ierofolymis deditis R Herodes præficitur: Rex S Antigonus, ad Antonium mis- R S
 sus, virgis caditur, cruci alligatus, & denique securi percutitur, exeunte an-
 no nono. Postero anno T Antonius infelicem expeditionem suscipit in Parthos, T. Iuliano X.
 & Medos, reditq; hyeme in Ægyptum. Atque hæc est series historiæ Ro-
 manæ, in qua ea retuli, quæ temporum articulos produnt, aut cate-
 ro qui ad rem faciunt; secutus Appianum, vbi Dion paulo confusior
 & indistinctior visus est, ea plerumque connectens, quæ rerum ipsa-
 rum, non quæ temporum serie cohærent. Vide nunc consensum Io-
 sephi exquisitissimum in gestis Antonii; qui alterum imperii Roma-
 ni caput tum crebro rebus Iudaicis concurrebat, vt pote Orientem
 tenens. Primum narrat Iosephus, a Bruto & Casio circa Philippos interse- a
 ctis, b Casarem esse in Italiam, puta anno 4. & 5. n & in Gallias, puta initio b n
 anni 6. Antonium vero circumiisse c Asiam: & primo in Bithynia, iterum Ty- c
 ri, d accepisse ab Herode grandem pecunia summam; in Cilicia e habuisse ob- d e
 uiam Cleopatram, eiusq; amore captum, ei turpiter seruasse. Altero deinde an-
 no (vides annum 5.) f Syriam occupasse Parthos, g Sexa Didio occiso, vbi no- f g
 minat, y & Bazapharnem Satrapam & z Pacorum Regis filium, illumque y z
 Ptolemaide, & Sidone receptum k exclusum Tyro: Hierosolymas occupasse k
 pentecoste; h Hyrcano cum affine Herode loco motis, Regem fecisse i Antigonum. h i
 Multis deinde Parthorum, & Herodu actionibus profectioibusq; interpositis, C G
 & C Malcho Arabia rege frustra de auxiliis rogato, G quod studeret rebus
 Parthicis; quibus consentaneum fieri potest, anni quinti reliquum, menses circi-
 ter 7. aut 8. transactos; tandem confugisse Herodem in Ægyptum, l ibiq; non ll
 inuentum Antonium. Et quamuis Cleopatra studeret Herodu iter remorari,
 eo quod esset mare procellosum seu inclemens cælum, & l turbulentus Italia l
 status nunciaretur (audis bellum Perusinum, cum in Ægypto nondum sciri
 posset; pacem Brundisii factam) m Herodem tamen contemptis periculis prope- m
 rasse, & iactura facta, venisse Rhodum, ibiq; nauis adificata tandem venisse in
 Italiam: cum o Ventidius iam pramissus esset in Syriam contra Parthos, & o
 p Antonius cū Casare iam q Roma amice degeret. Ibi narrat Antonio gesta Par- p q
 thica aliquot mensium; & credibile est, Antonium partim in Ægypto, part-
 tim in itinere absentem, nondum eo vsq; audiuisset, quæ in interiori prouincia
 gererentur. Profuisse autem r Herodi ad regnum, quod vtilis ab Antonio dicere r
 tur futurus bello Parthico, & Casarem quoq; in gratiam Antonii iuuisse He-
 rodem, & s Senatū super eius negotio conuocatum Atq; hæc facta Caluino s
 & Pollione Coss. cur rente adhuc Olymp. 184. id est, anni sexti r parte prima. t
 Nam astate sequenti e expectabatur Olympias 185. Exquisitissimus consensus. Ex
 eo narrat reditum Herodis in Iudæam u ad Ventidium, & res gestas Ventidii u

Consensus Io-
 sephi cum
 historia
 Romana
 circa ini-
 tium He-
 rodis.
 Iuliano.
 IV.

A B

VII.

X

D

E

VIII.

FH

GI

L

KO

M

N

IX

R

Q

P

S

T

*Etiã circa
mortem Hero-
dis historia tẽ-
poris consentit
in Iosepho.*

& A Silonis, & quomodo B pecunias ab Antigono acceperint. Atque his aliisq;
gestis anno 6. consumptus est; ostendit enim Iosephus, Tunc exercitus in hiberna
ductos, & Herodem aliqua gestisse hyeme, ergo initio anni septimi, quo tem-
pore ait X Antonium fuisse Athenis; rursus eximio consensu. Statim subiicit
nouum apparatus belli Parthici, & quomodo Ventidius D Pacorum acie vi-
ctum occiderit, E Parthique recedentibus, Herodi subsidia miserit. Quæ igitur
Herodes, vel horum auxilio, vel solus contra Antigonom feliciter gessit, ea in-
nuit, residuum de anno 7. occupare; eo quod Macharam, Romanorum Auxilio-
rum ducem, Ierolymis exclusum, Hæri huntẽ abisse ait; quasi in hiberna;
scilicet euidentius per sequentia. Tunc enim ait Herodem ad Antonium abisse,
oppugnantem F Samosatã ad Euphratem, atq; interim dum abest, Hin Iudæa
fuisse messem; abierat igitur hyeme, initio anni 8. Venisse autem ad Antonium
G opportunissimo tempore, nec sine periculo; I & deditioẽ illi procurasse Sa-
mosatã. Dum abest, Iosephum fratrem, L & quinq; Romanas cohortes ab Anti-
gono deletas. Dum redeunt, K Sosium Syriæ fuisse præfectum. O Antonio vero
in Ægyptum eunte, missas esse Herodi legiones à Sosio; casos M esse exercitus
Antigoni, semel atq; iterum, & Herodem imminẽtem Ierolymis, sic N vt An-
tigonus fugam ex vrbe circumspiceret, retentum fuisse tempestatibus, quibus de-
sæuientibus castra locata ad Ierolyma, anno tertio R ex quo rex fuerit decla-
ratus; puta sine anni 8. de cuius messe supra loquebatur. Interim nuptiis procul-
dubio per hyemem cum Mariamne celebratis Samariæ, iam anni tempestate
fauente (quod ex sequentibus intelligitur) venisse Sosium, ex Phaniæ, adductũ q;
vndique magnis exercitibus obsessam Ierolymam; Q durasse obsidionem men-
ses quinque; expugnatam die ieiunii, anno Sabbathico, Agrippa, & Caninio
Coss. Dionem, qui Sabbatho captum dixit, explicat Strabo; qui diem ieiunii di-
cit, quod Dion Sabbathum. Nempe, vt Scaliger monet, omnes seris Iudaicæ,
quandoque dicuntur Sabbatha. P Expugnata iam Ierolymis, Antonius Iose-
pho rursus ingreditur Syriam; ad quem Sosius S Antigonom victum addu-
cit. Quem cum Antonius vellet seruare ad triumphum, Herodus instantie
securi percussit T apud Antiochiam; vbi proculdubio apparabat bellum in Par-
thos, anni sequentis primo vèrẽ suscipiendum. Hæc Iosephus. Quid igitur contra
hunc exquisitissimum consensum authoris cum historia Romana excipi possit
plane non video. Omnino itaq; fide dignus est circa initia regni Herodis; nec mi-
nus igitur circa eiusdem excessum.

Quod si fidem Iosepho tribuendam existimas rerum, quæ Hero-
dis exitum præcesserunt, narratarum; omnino res ipsæ de tempo-
re testantur. Ecce enim seriem. Æstate anni 38. Herodes Romam it: in
itinerẽ namque olympiadicum ludicrum offendit. Redierit in Iudæam ante

finem

*Juliano
XXXVIII.*

finem anni. Interim ipsi domi conflatum erat bellum cum Trachonitibus, quorum latrones tunc comperit latitare apud Arabas. Itaque conquissit, & interfecit ipsorum domesticos: quod unius mensis spacio fieri potuit. Latrones itaque vicissim vastant Herodis provincias; da his secundum & tertium mensem. Tum Rex apud Syria praesides. Arabas postulat deditionem latronum. Et dum dies Syllao dicitur, iudiciumque peragitur: transeat mensis quartus & quintus. Sextus sit illud 30. dierum spacium, praescriptum restitutioni latronum, & debui, quam Syllaeus iuravit. Expectet Herodes, & septimum mensem, dum Syllaeus non fiat pactus, potiusque Romam abit; interimque Herodes a praesidibus Syria accipiat potestatem exsequendi, & octauum exsequendo consumat, et si paucissimorum dierum tempus fuit. Nonus vero detur relationi Herodis ad praesides, & Arabum vicissim ad Syllaeum Roman; & decimus transeat accusatione Herodis apud Caesarem, vndecimus vero rescriptioni Syllaei ad Arabas, Caesaris ad Herodem: dum duodecimo mittat Herodes legatos Romam sui purgandi causas; qui per 13. detenti, tandem infecta re 14. redeant ad Herodem. Iam 15. 16. 17. 18. dabimus rebus pendentibus, dum Herodes malis, & insolentia hostium coactus, rursus mittit Legatum Nicolaum per 19. atque in Roma Syllaeo diem dicit; detur huic 20. Tunc Caesar habebat in recenti memoria numerum occisorum Arabum, quem prius Syllaeus, Herodem accusans, dixerat. Vide igiur, ne tempus longe breuius, quam 10. mensium intercesserit inter accusationem, & excusationem. Caesar Nicolai oratione reconciliatus Herodi; literis vero Herodis, de filiorum perfidia eodem momento rursus perturbatus; mensem 21. interponat, donec rescribens Herodi, potestatem ei necis filiorum facit; qui nuncios occupet 22. residuos duos Herodes conuocatione Romanorum Berytrum, damnatione & caede filiorum consumat. Sane nec odium eius in filios, post ipsius reditum instauratum, diutius biennio in hoc fastigio stare potuit. Itaque haec omnia intra spacium 24. mensium, scilicet in 9. & 40 Julianum incidunt. Ab hinc inuenies circiter 14. menses ad finem vitae Herodis. Etenim filius Herodis Alexandro & Aristobulo fraude fratris Antipatri sic ab Herode patre interemptis, Antipater (recenti utique memoria facti) paulatim venit in odium. Detur huic rei spacium menstruum, dum in interim regni cupiditate & manifesto periculo instigatus patri quoque Herodi in Iudaea & fratribus ceteris Roma per clandestinas literas struxit insidias. Alter mensis abeat dum literas mittit Romam, ab amicis petitum, ut eurent se ad Caesarem accersi: tertio redeant Roma responsa amicorum, & vocatio; quarto ipse citatus eat Romam.

XL.

XLI.

Atq; interim ipse absens & fratribus auctor necis, & fratribus ceteris, ipseq; Patri Herodi insidiatus fuisse conuincatur. Ab hoc articulo, vsq; ad eius discesum ex vrbe Roma, dum Patri reuocanti parer, Iosephus diserte numerat menses septem, admiratus ipse, rãcum temporis spacium labi potuisse Antipatro non intelligente suum periculum. Mensem itaque duodecimum insumat in reditum. In ipso aditu patriæ in vincula coniectus est, missaq; ad Casarem scelerum nuncia litera, quibus tertius decimus cedat mensis; & quarto decimo referatur sententia mortis à Casare, qua accepta Herodes, iam morbo implicitus, cade in filii properasse legitur, cui non amplius quinq; dies superuixit. Vt ita etiam ex historiæ contextu intelligas Herodem in ortuum anno 42. Iuliano.

XLII.

III. Calculus
Iosephi.
Vicesimus Ti-
berii, vel 78.
Iulianus est
37. Philippi,
ergo 42 Iulia-
nus est primus
Philippi, vlti-
mus Herodis.

III. Idem annus mortis Herodis, per alterum etiam Herodis successorem Philippum probatur in hunc modum. Affirmat Iosephus mortuum Philippum anno vicesimo Tiberii; is est, per nostram hypothesein, Iulianus 78. Imperauit vero annos 37. eodem teste. Itaque sit annus 78. regni Philippi tricesimus septimus. Ergo 42. Iulianus est primus imperii Philippi, vltimus igitur imperii Herodis: ita vt Herodes illo anno fuerit mortuus.

Atque hæc duo argumenta se ipsis adeo valide sunt reuincta, vt et si in annis Herodis velis arguari, & scrupulos colligere, neque, vt hodie loquimur, inclusiue numerare, sic vt Herodis decessus in 43. incidat, statim Iosephus vt prius in Archelao, sic iam in Philippo plane dlicat falsum, nisi & illic Dionis 51. Iulianum, & hic Iosephi 20. Tiberianum per Cofs. numeratum, velimus excedere.

Mirum in his rebus fatum, cum Scaliger hic hæreret, cœpit coniectare mendum in Iosepho & pro 20. legere 22. quod cum fecisset, inuenit Rufinum veterem Iosephi interpretem, qui ita, vt ille conuincerat, est interpretatus. At seu mens Rufino aberrauerit in cõputando, iisdem cum Scaligero rationibus mota, seu manus scribendo, a aduersa habet Iosephi Græca exemplaria, aduersum Iosephi morem in numerandi per Romanos Consules, aduersam ipsam adeo veritatem n.

Obijcitur vero series historiæ Iosephi lib. 18. Cap. 6. vbi Vitætellij res Parthiæ, & Armeniæ recensentur, quæ certum est ex Tacitito, in Iulianum 80. 81. incidisse. Quibus expeditis Iosephus Philippi mortem subiungit, quasi is non anno 78. sed anno 81. vel 82. sit mortuus.

Ego nihil, nisi quod Vitellius rebus Philippi nihil admisceatur; & si connexionis particulam (Tum) respicere velimus; æquè mortuam Philippi

Philippiad Cai Imperium, cuius mentio fit verbis proximè superioribus, ac ad Vitellij tempora referre queamus, quod absurdum quidem est, cum *Tiberius* Iosepho ipso indice huius *Philippi* morte superfuerit, eiusq; *ditionem Syria adiunxerit*. Mos est historicis, hoc loco Iosepho vsurpatus, addo & Tacito in gestis Vitellii, simul referre, quæ inter se coherent, etsi temporibus sint diuisa. Hoc factum inquam hoc loco à Iosepho. Versatur enim in rebus per Pilatum gestis, sub quo Parthorum tumultus exorti: quos Vitellius sedauit, simulq; Pilatum magistratu mouit, simul etiam cum Herode Tetrarcha negocia habuit. Importunum erat huic sermonis contextui mentionem iniicere mortis Philippi. Contentus igitur fuit Iosephus, si proximè subiiceret hanc Philippi mortem; ostenso, quod circa illa tempora contigerit, & definiret tempus accuratius, addito anno Tiberii. Mortuus est igitur Philippus anno 78. Iuliano ante consulatum Vitellii, in medijs turbis Parthicis, Pilato Iudæos affligente.

Manifestum quidem est ex Tacito, gesta Vitellii (quæ Iosephus commemorat) in 80. 81. Iulianum incidere, quæ tamen ipsa quoq; Iosephus dictâ de causa posterius commemorat, quam Pilati loco motionem, quamuis hæc anno 82. Iuliano accidit, paulo ante excessum Tiberij.

Non ignoro per hunc Iosephi locum ad Tiberii vicesimum etiam illum annum referri posse, qui potiori parte cum vicesimo coincidit, annum nempe 79. Iulianum, Vitellio, & Paulo Fabio Coss. Nam si 37. solidos addas ad 42. annus mortis Philippi prodit 79. Iulianus. At quo minus sic numerem, hoc impediatur, ne fiat inconstans numerandi ratio, iam inclusiuè, iam exclusiuè. Si vero inclusiuè numerem, vtrinq; æqualiter numero, salua Iosephi fide, eundemq; modum etiam in tertio, & quarto exemplo comprobo. Sed audiamus etiam ex *Astronomia* argumentum.

III. Iosephus disertis verbis testatur, Herodem esse mortuum inter Plenilunium Eclipticum & paschale.

Scaliger indicat Eclipsin anno 45. Iuliano, quæ contigit inter 8. & 9. Ianuarii, si Iulianus tunc cucurrisset, vt nunc currit.

Hac Eclipsin mirum quantum confirmetur vir ille de excessu Herodis, vt hac fiducia Iosephi textui diserto, qui non vltra 37. numerat, vim quodammodo facere cogatur, sanè quam inuitus; vt qui ex se ipso non iniuria quærat, potuerit ne ignorare Iosephus quæ legerit in *actis Herodis*?

IV.

Circumstantia Astronomica.

Herodes mortuus inter duo plenilunia proxima, Eclipticum, & paschale.

Ego primum nego, hanc Eclipsin posse esse: absuit enim tribus integris mensibus à paschate. Morbus vero Herodis tantas moras non fert, vt qui pridie lunaris deliquitiam pro mortuo proclamatus in ipsa regia fuerat. Legatur historia totius reliqui morbi: tota enim vna cum profectioe translordana ad Callirhoen, & cum reditu Hierichuntem, vbi offendit Primores Iudæorum, edicto forsan antea conuocatos, iisque in Hippodromum conclusis, mortuus est; totum hoc, inquam, intra viginti dies includi, res ipsa clamat.

Adde quod Iudæorum seditiosi, socios suos aquilæ demolitores, qui ea nocte, qua defecit Luna, viui cremati fuerant, octaua die à morte Herodis; adhuc, vt recens interemptos deflebant, à templo non digressi; ad eò vt mendicato viuerent; at si tres iam menses lapsi, quomodo recens interempti? Hæc omnia cum simul affirmet Iosephus, certum est, deliquium Lunæ tale fuisse, quod proximo ante paschale, plenilunio contigit. Gratias tamen debito Scaligero, qui me exemplo commonefactum ad Astronomiam adduxit.

Anno itaque 43. prima Martii contigit plenilunium proxime nodum, sed non Eclipticum; Medium tamen plenilunium cadit intra terminos Eclipticos, sicut suspicionem prima computatione facere possit Eclipseos. Quod si prima Martii Plenilunium, igitur, & tricesima prima Martii. Et quia 24. Martii Æquinoctium, igitur 31. Martii Pascha Iudæorum. Non fuit igitur hic annus mortis Herodis, quem Suslyga dixerat.

Sed verissime fuit annus 42. cuius anni 27. Martii in Nouilunio, quod erat æquinoctio proximum, iniiit annus Iudaicus, & secutum pascha 11. Aprilis. Die vero 13. Martii præcedentis, Luna defecit ad 6. digitos in 20. gradu Virginis horis antelucanis, meridionale latus umbræ Terræ transgressa. Quod si Iosepho mentiri collibuit, oportet & valde oculatum, & bonum Astronomum fuisse. Quodnam vero precium fuisse dices mendacii tam laboriosi?

Ergo Herodes omnino mortuus anno 42. octo vel nouem diebus ante pascha. Hac Eclipsi considerata spero, Suslygam in meam omnino sententiam iturum. Consideret ipse, si vult, annum alterum, 43. à se dictum.

Motu-

Hoc autem
accidit solo
anno Iuliano

42.

Motuum $\epsilon\pi\alpha\sigma\omega$ ex Prutenicis
 Tempus equatum Hierosolymis
 13. Martii. mane H 3. 31.
 Locus Solis 19. 58. X.
 Anomalia ζ . 48. 18. 58.
 Latitudinis. I. 42. 10. 9.
 Latitudo Merid. 44. 11.
 Semidiam. v. mbr. 41. 17.
 Lunæ 15. 26.
 Digni $\frac{0}{4}$ 52'.

Ex Tychone per constantem
 Eccentricitatem solis.

13. Mart. H. 3 10.
 20. 5 X
 49. 11. 3.
 6. 12. 20. 47.
 44. 34.
 43. 56.
 16. 19.

Digni $\frac{0}{5}$ 27'. Paulo min⁹ dimidio.

Haecenus itaque Iosepho ipsum etiam cælum attestatur, videamus nunc & historiam Romanam; ex qua Sullyga tria luculenta affert argumenta.

V. Philippus Herodis filius nactus ex Augusti concessu, quartam partem regni patrii, vicum Bethsaida, à se conditum, à Iulia Cæsaris filia denominavit, quod singulare genus obsequii tunc temporis fuit in totam Augusti domum. At Iulia hæc adulterii rea anno Iuliano 44. nempe, vt Velleius Paterculus refert, *triginta annis ante consulatum Vinitii, Octavio XIII. & quem is author addit, Caninio Gallo Coss. relegata ab Augusto fuit in Insulam Pandatariam, tanta indignatione Augusti, vt qui eius gratiam retinere voluit, ab ipsa etiam mentione filia se abstinere debuerit.* Philippus igitur, Herodis filius vicum à se conditum à Iulia denominavit, Iulia adhuc florente, scilicet ante annum 44. nec vno anno utique; quare pater Herodes, cuius hæreditatem adierat, mortuus ante 44. & 43. Iulianum, & omnino 42. Iuliano.

Relegationem autem Iulie in hunc annum incidere probat Lipsius etiam ex Macrobio, qui anno ætatis 38 relegatus; & ex Dione, qui natam tradit anno Iuliano 7. Probo etiam hinc: Dion ad annum 48. *Populus, ait, tentavit Augusto persuadere, vt Iuliam reduceret. Nec tamen statim, sed aliquando post, hoc illi extorsit.* Suetonius vero ait: *quinquennio postquam relegata fuit, restitutam; itaq; anno vel 43. vel 44. fuit eiecta.* Quibus confirmantur, quæ de condita Iulide dixi.

VI. Efficacius argumentum affert Suslyga ex historia C. Cæsaris adoptivi Aug. filii. Caius Cæsar fuit natus anno 26. vt Dion ad hunc annum. Anno 40. expleto 14. ætatis, prætextam posituro, cum senatus officii causa consulatum in sequentem annum deferret, negavit Augu. in eas necessitates devenisse Remp. vt ante vicefimū annū, quo ipse

V. Philippus exstruxit Iuliasda,

stretate Iulia. At hac nõ amplius floruit anno 44.

Hic Octaviano abdicanti suspectus videtur. Constat. n. ex

Suetonio, Augusti hoc consilium fuisse, non toto anno, vt quæ in id solum petiit, vt

Luciū Cæsare suo tyrocinio deduceret in

forū, amplissimo pradtus Magistratu.

Natus. n. est Lucius, Dione

indicat, anno 29. Iuliano, & anno priore 43 prætextum posuerat.

Ergo Iulias condita ante 44. Et Philippus igitur Tetrarchiæ tenuit ante 43.

Igitur Herodes mortuus non post 42

VI. Caius anno 44. Iuliano abijt in Asiam nunquam reversus.

ipse consulatum primum inuaserat, iuuenibus crederetur. Atque ita (vt Tacitus) C. & L. filios, nec dum posita puerili prætecta principes iuuentutis appellari, destinari consules (ex eo die quo in forum quisque deduceretur, post annos quinque, vt Auctor Augustus ipse in lapide Ancyrano) speculantis, flagrantissime cupiuerat. Caio sacerdotium, & multa alia Senatorum ornamenta indulgit, vt Dion. Anno sequenti 41. consulatum Augustus ultro petiit, vt Caium suo tyrocinio in forum deduceret, amplissimo præditus magistratu. Tacitus. Deduxit autem Caium in forum, vt interesset consiliis publicis: quod lapis Ancyranus Augusti habet. Nempe vt Suetonius: Teneros adhuc ad curam Reip. admouit, & Coss. designatos, (puta in longinquum) circum Prouincias, exercitusque dimisit. Denique vt Paterculus, Breue (à Iulia relegata anno 44.) intercessit spacium, cum C. Casar, ante alios prouincias ad visendum (sic Lipsius legit) obitu (vtiq; per annum 43. 44.) in Syriam missus est. Ac Iudæam præteruehens Ierosolymis non supplicauit. Sueton.

Quod autem Caius anno 44. in Syriam iuerit, vel hinc patet, quod Tib. Nero, Caii vitricus Anno 40. (cum Caius iam sumpsisset virile togam) in Rhodum secessit, (Paterculus) inde rediit octauo post secessum anno (Suetonius & Pat.) & Ti. Vinitio Coss. (Paterculus) id est, Iuliano 47. Biennium vero, hoc est, 45. 46. anxie egit in Rhodo, eo quod Caium Sami conueniens, Lollii criminationibus alienatum deprehenderat: Patere. Sueton. Dion. Hoc ergo factum anno 44. Propterea securitatis causa, anno 45. scilicet, expleto Tribunitia potestatis tempore, puta quinquennio (Suet. & Dion.) restitui petiit. Et quid opus argumentis. Tacitus aperte: *Quirinius proficiscenti C. Casari ad Bellum Armenicum, datus Reclor, nondum vicesimum annum agenti.* Natus est Iuliano 25. auctore Dione, anno igitur 44. completurus erat annum vndeicesimum. Itaque omnino Caius ante finem anni 44. iuit in Syriam, ac post in Armeniam, nec rediit. Mortuus enim est in Lycia, vel Syria anno 49. *Sc. Sex. Aelio, & Sentio Coss.* (vt Paterculus) cum consulatum anno 46. gessisset abfens.

Et Iudæa præteruehens non habet obuium Herodem.

Ex hac igitur historia duo nascuntur argumenta. Primum si anno 44. quo Caius in Iudæa fuit, superstes vixit Herodes, quæ factum vt nulla Herodis in eum à Iosepho commemoretur officia, qualia Augusto, & Agrippæ præstare est solitus, quoties in Asiam appulerunt, vt in quorum gratiam longissima terrarum spacia, salutandi causa, sæpius est emensus. Omnino itaque iam perierat ante annum 44. Herodes.

Ergo is perierat antea.

VII. Alterum Herode mortuo, cum eius filii coram Augusto de hæreditate contenderent, Caius August. filius iudicio præledit, indicante Iosepho. At iam dictum anno 44. abiisse Caium in Syriam, nec reuertisse, annum vero 43. forte & partem de 44. consumpsisse in visendis prouinciis, & exercitibus: vt Suetonius & Paterculus. Ergo iudicium filiorum Herodis omnino ante 44. vel etiam ante 43. Iulianum peractum. Itaque Herodes ante hos annos est mortuus.

Illustrissimum certè mendacium dixerit Iosephus, & à tota vrbe, ne dicam ab aduersario eius Appione, exprobrandû; si de causa filiorum Herodis, cui Caium Augusti filium præfuisse affirmat, cognitum sit, Caio iam Româ absente in Asia, aut iam planè mortuo. Quæ si nemo alius, certè posteri Herodis passim regnantes, multæque Romanorum familiæ clarissimæ, quibus cum Herodianis amicitia intercedebat; poterant refutare. Contra vel tacentibus Herodis posteris, Iosephus Romæ diu commoratus potuit ea, quæ veritatis studio quærebat, vel à conscis, vel exactis publicis obtinere, citra erroris aleam; quibus veritatis adminiculis Iosephus ipse contra Appionem plurimum gloriatur.

VII.
Caius præfedit
cognitioni cau-
sa filiorum He-
rodus Roma.
Ab anno vero
43. 44. Roma
fuit absens,
nec rediit.
Ergo iudicium
peractum ante
44. 43.
Ergo ante mor-
tuus Herodes.

ARGUMENTA.

De anno natalitio Christi.

I. Cognito Herodis excessu, iam vnâ demonstratû est, Christum certò non serius esse natum, quam anno 41. Iuliano aut paucissimis diebus post. Itaque annorum 32. fuisse baptisatum; quo tempore B. Lucas obiter ait, ipsum fuisse annorum circiter 30. populari modo loquendi. Quod si vtaris hypothesi tertia, reperies eundem 41. Iulianum, numeratum esse 27. Actiacum, sic vt primus Actiacus ab iis Calendis Ianuariis anni 15. Iuliani incipiat, quas proximè secuta est iisdem sub Coss. Victoria Actiaca. Facit cum hac forma numerandi Censorinus, exemplo Augustanorum annorum, quos more Romano incipit à Cal. Ianuariis eius anni, quo anno paulo tamen post Cæsari nomen Augusti datum fuit.

Cum itaque Clemens Alexandrinus vetustissimus scriptor de Vetustiorum sententia, referente Scaligero, testetur, Christum natum anno 28. Actiaco; siquidem de initio consulum loquitur, quib. consulibus 27. Actiacus completur, quam proximè mecum facere depre-

I.
Herodes mor-
tuus anno 42.
Iuliano.
Christus igitur
natus ante
42.

henditur, differentiâ non maiore vno anno, aut forte paucissimorum dierum.

II.

*Christus sub
Sensio Saturni
nino in tabu-
las census Ro-
mani relatus
est.*

*Hic vero anno
41. Iuliano de-
cessit Syria.
Ergo ante finē
anni 41. natus
Christus.*

II. Hoc pacto etiam Tertulliani tenemus testimoniū, qui Christi natalem non obscure sub Censum Sentii Saturnini confert. Nam hæc est in Iosepho series historiae. Herodes mortuus est anno 42. Iuliano; quinque diebus ante occidit filium Antipatrum, ante pascha sc. Antipater nuper Roma redierat. Abeat mensis dum legati, post reditum Antipatri perferentes accusationem Antipatri; eunt, redeunt Româ. Mense itaque Februario, vel Ianuario Antipater Roma redierit. Atqui quo tempore ad patrem venit, erat cum eo Qu. Varus, per id tempus Successor Saturnino missus in Syriam. Ergo anno præcedente 41. Saturninus erat adhuc præses Syriæ, utique quia etiam Iudicio interfuisse legitur, quo iudicio damnati filii Herodis Alexander & Aristobulus, anno circiter vno ante eadem Antipatri, vt supra probatum.

Anno igitur 40. vel 41. Census per Saturninū in Iudæa agi, Christus nasci, Pueri infra bimatum cum filiis Herodis Alexandro & Aristobulo, Macrobio teste, occidi potuerunt.

*Quomodo cen-
sus Saturnini
sit idem cum
censu Quiri-
nii.*

Porro hic solet obiici, non dixisse B. Lucam de censu Sentii Saturnini, sed de censu Quirinii. Huic obiectioni respondebit Suslyga, optimè conuenire Tertulliano cum B. Luca. Non enim dixit Lucas, *Christum censum sub Cyrenio*, sed hoc dixit, *descriptionem vniuersi orbis, sub qua natus Christus, primū factam, cum Cyrenius esset præses Syriæ*. Nempe rem totam explicat historia Romana in hunc modum.

*An & quando
Quirinius Sy-
riam tenuerit.*

Anno 34. P. Sulpicius Quirinus consulatum gessit. Et si igitur Suetonius latam ab Augusto legem commemorat, *ne Magistratus statim à deposito consulatu in prouinciis mitterentur*, & Dio lib. 53. quinquennii spacium huic cessationi prænitum fuisse affirmat: quod Suslygam turbat, hic tamen *Quirinus*, Corn. Tacito auctore, *mox à consulatu*, puta anno 35. Iuliano, *castella Homaden-
sum expugnauit in Cilicia, & triumphi meruit insignia*. Ex quo Baronius speciosè colligit, *Quirinium Proconsulari cum imperio iuisse in prouinciam Syriam; cui contributa fuerit Cilicia vicina prouincia*. Id enim fieri captum sub triumuiratu, cum Antonius ex Syria in Italiam nauigans Caio Sosio, & Syriam & Ciliciam commisit, Iuliano 9. Et quem alium Augustus prudentissimus Imperator C. *Cæsari res Syriæ, & Orientis administraturo* anno 44. re-
dorem

Florem iuuentutis, consiliorumque daret, quod de Quirinio Cornel. Tacitus affirmat, quem in super alium anno 51. ad confiscanda bona Archelai mitteret in Syriam, quod habet Iosephus, nisi cum, qui præses Syriæ paulò ante fuisset?

Itaque hoc sit in confesso, Cyrenium post consulatum per annos 35. & 36. præfuisse Syriæ.

Hic iam confer, quæ Dion & Paterculus vno ore ad annos 34. 35. 36. recensent. Anno 34. Pannoniæ, Agrippa domitore mortuo, defecerunt, à quibus, vt Paterculus, *magnum atroxque, & perquam vicinum bellum imminabat Italiae.* In hos iit Tiberius anno 34. iisque domitis, insignia triumphi meruit; qui dum anno 35. Romæ abest ab exercitiis, denuo Pannoniæ defecerunt, adiunctis Dalmatis, & per annum 36. rursus debellati sunt à Tiberio, non sine difficultate. Iisdem temporibus frater eius Drusus victorias populi Romani per Germanias circumtulit, ad Visurgim vsque penetrans. Causam belli dedit prouinciæ inferioris Germaniæ defectio, & clades M. Lollii: quod *bellum tanti momenti fuit, vt Cosarem Octavianum ex vrbe excinet in Gallias*, vt habet Paterculus. Et Dion anno 36. Augustum exhibet absentem in Gallias; & Herodes eum redeuntem inuenit Aquileiæ, Iosepho teste.

Tertium quoque bellum, & ipsum atrox, ortum est, iisdem annis in Thracia, à L. Pisone confectum triennio, *domitis gentibus ferocissimis, quo Macedonia pax, Asia securitas reddita.* Paterculus. Tri hæc bella eodem tempore feliciter gesta, & anno 36. Iuliano finita, Augusto dederunt animum, *faciendi descriptiones omnium, quæ possideret, perinde ac solent priuati;* quod Dion narrat ad annum 36. Iulio & Fabio Maximo Coss. Quod apud Corn. Tacitum, & Suetonium explicatur largius: *Breuiarium voluisse totius Imperii, in quo opes publicæ continebantur, quantum ciuium, sociorumque in armis, quot classes, Regna, prouincia, tributa, aut vectigalia, & necessitates & largitiones.* Neque hoc solum, sed & Senatus ipse eodem anno 36. decreuerat Ianum Gemianum claudere, teste Dione, vt pote bellis omnibus per hæc incredibilem trium Imperatorum, Drusi, Tiberij, Pisonis felicitatem sublatis. Nunquam certe tempus Orbem describendi, nisi cum bellis quiescentibus Ianus clauderetur.

Dico itaque Quirinium ex Consule per annos 35. 36. Præsidem Syriæ, hoc anno 36. ab Augusto mandatū accepisse, descriptiones prouincia-

Res gesta, cuius Augustus fuit oblata occasio censendi orbis.

Quando census Orbis vniuersalis institutus.

Argumentum aliæ pacis & otii ad descriptiones orbis faciendas, Ianus clausus.

Quirinius census indicis prouinciis suis.

Cur Ianus ex decreto claudi non potuerit.

Nec descriptio orbis peragi.

III. Christus sub censu natus, ergo clausis belli portis. Clausa verò belli porta an no 41. Iuliano.

IV. Triasura generalia peracta anno 18. 38. 59. Iuliano; creditibile igitur Christum Paulo post medium, sc. anni 38. Iuliani natum, anno videlicet 40. vel 41.

uinciarum quas regebat, faciendi: idq; mandatum more solito promulgasse, diesq; singulos singulis Territoriis, itaq; & Iudææ in longinquum constituisse. Cur vero census iste anno 36. sub Quirinio promulgatus, & forte inchoatus anno demum 41. in Iudæa sub Senio Saturnino fuerit peractus, causam ex eodem Dione colligimus. Cum enim Ianum, quamuis decretum esset, ideo non clausum dicat, quod hyeme aduentante, *Daci Istrum concretum transferint, Dalmaata per exactiones, utiq; per hanc ipsam descriptionem exasperati deseuerint, Celta & Chalti, Sicambrii conuincti, Drusum vexare ceperint: satius clare innuit, nouis bellis vndique consurgentibus, ne descriptiones quidē confici potuisse, ne vniuersæ prouinciæ eodem tempore vexatæ dictarum exemplo in Rempubl. Romanam arma simul capessereent.*

III. Suslyga hoc argumentum pressius persequitur. Anno inquit 54. Iuliano, Quintilius Varus cum legionibus extinctus est in Germania, Tunc aperta belli Portæ, quæ Orosij testimonio erant pper integros 12. annos clausæ. Itaque clausæ anno 41. Iuliano. Itaq; census tunc peragi potuit.

Constat ex Suetonio Ianum ab Augusto ter clausum primo s finitis bellis ciuilibus, tertio paulo ante excessum eius: Secundo decretum quidem, auctore Dione, Anto. 36. atquando factum (impeditum enim tunc) ex Dione & Paterculo non nisi coniecturâ assequarris, sc. inter annos 40. & 44. quod tempus transfiliunt; quia intermedio tempore, quippe altissima pace, nihil memoratu idoneum inuenerunt. Itaq; quidam in Dione defectum arbitrantur.

IV. Amplius addit Suslyga ex tribus lustris generalibus, viicenis annis inter binos interpositis, medium, in quo censum egit Augustus sine collega, ex indicio lapidis Ancyrani; incidisse in 38. Iulianum, tunc igitur existimat, missum P. Sulpitium Quirinum in Syriaam ad censum peragendum, eumq; postea per Saturninum fuisse ccontinuatum. Hic etsi vereor, ne me deficiat iusta cognitio antiquitatis; non possum tamen intermittere, quin moneam, consideret Suslyga, an idem sit *censum peragere Ciuium Romanorum & descriptionem ffacere totius Orbis*, in qua non Romanus tantum Ciuis, seu in vrbe s seu in prouinciis, ciuitate donatus, sed etiam prouincialis quisque profiteretur, in qua, vt Corn. Taciti lib. 1. Annalium, imo & Dionis lib. 56. verbis vtar: *Opes publica continebantur, quantum ciuium, Sociorumque in armis, quot classes, Regna, Prouinciæ, Tributa, aut vectigalia & necessitates, ac largitiones. Quæ cuncta sua manu perscripserat Augustus*, inquit Tacitus;

puta anno 36. Iuliano, vt Dion refert, initio factò. In Caffiodoro certe leguntur hæc diftincta: *Census*, inquit, *Romanorum ciuium primus Seruius inuenit; mox Auguftus per orbem ampliauit.* Quod fi, quod ego puto, diuerfa hæc funt; nihil attinebit igitur Iuftrum anno 38. Iuliano ex confuetudine peractum ad descriptionem orbis, nouo exemplo factam, in qua Chriftus recens natus cum Parentibus Nomen profectus eft.

Adde quod Iofephus Ant. l. 16. c. 12. an. 38. (nam hoc anno Olympias acta, quam Herodes Romam nauigans offendit. L. 1. de bello Iud. c. 16.) Titum quendam Syriæ præfidem commemorat: eiq; ftatim, c. 13. Saturninum, & Volumnium fuceffores dat. Nullus igitur his annis Quirinio locus. Census itaq; Iuftri generalis, non eft census orbis à Luca dictus. Concinnè tamen dixeris, occafionem huic iam continuando præbitam ab illo iam peractò.

V. At multò maiorem habet verifimilitudinem, quod idem Sullyga ad huius argumenti confirmationem affert ex infcriptione quadam, cuius Plinius lib. 3. cap. 20. meminit, in qua Senatus proficetur, *Gentibus omnibus, quæ à mari fupero ad inferum pertinebant, fub imperium Pop. Romani redactis factâ* effe infcriptionem illam, *Tribunitia potestatis XVIII.* (in meo exemplari vitiofe XVIII.) Iam conftat ex Dione lib. 53. vt & cæteris, Tribunitiam potestatem Augufto decretam effe Iuliano XXIII. V. Cal. Iulii (vt eam fcilicet Cal. Ian. anni fequentis more omnium magistratuum Romanorum iniret; quia Capitolini fafti ab his eam numerant.) Igitur additis completis 17. ad 24. Iulianum currentem, oftenditur annus labens Iulianus 41. gloriationis tam fplendidæ. Quod fi connumeretur annus decretæ potestatis (Tacitus enim *continuatam ait per annos feptem & triginta*, quo nomine cum annus 59. fuerit vltimus, annus 23. neceffe eft fit primus) igitur decimus octauus in Iulianum 40. incidit. Post hunc igitur annum, verifimile eft, Iani templum, quod anno 36. ex decreto fieri non potuit, claufum, cenfumq; Orbis Romani, qui eodem anno 36. ab Augufto erat inftitutus, hoc anno denique peractum fuiffe.

Hæc itaque, etfi ad hunc modum habent, & omnino Quirinius anno etiam 36. Syriam prouinciam tenuit, non tamen video, quid Iofephus peccauerit, qui post Archelaum relegatum anno fc. 51. Iuliano in hæc verba de hoc Quirinio fcribit: *Cæterum ditione Archelæi con- tributa Syriæ, miffus eft illo à Cafare vir Confularis Quirinius, qui cenfum ageret per Syriam, & ipfius Archelæi domum venderet.* Et initio lib. 8. In-

V. Anno 40.
vel 41. Iuliano
Romanis alii
ocium ad de-
fcriptiones or-
bis faciendas.

Tunc igitur
vel eadem Ia-
nus claufus,
defcriptiones
peracta: fub
quib. Chriftus
natus.

De cenfu alto-
ro Quirini
quo defcripfit
folam Iudæã,
nato iã Chri-
fto.

retea Quirinus Senator Romanus per omnes honorum gradus ad consulatum usque promotus, & imprimis clarus, à Casare mittitur in Syriam, ut iura populis redderet, facultatesq; conferret omnium. Quid hic dicitur, quod Iosephi fidem vocet in dubium? Num quia censum peractum in Syria dicit, Christo iam nato? At verum dicit, si voce *αρχὴν* pro nomine vtaris, fatetur id Euangelista noster, propterea dicit, illum censum, sub quo Christus natus, primum à Quirinio peractum, innuens, & alterum ab eo peractum: Et si ego malo Græcissimum agnoscere, in Nomine *αρχὴν*, pro aduerbio *αρχαίω*.

*Qua Iosepho
circa hunc
Quirinium
obitici possint.*

An illud male, quod Consulatus Quirinii meminit quasi nuperæ rei? At hoc non dicit Iosephus, nuper fuisse consulem, sed laudat Viri industriam, qui per omnes honorum gradus ad consulatum usq; fuerit euectus. Causam commendationis, ni fallor, Tacitus insinuat, nouitatem hominis, & municipalem originem.

An forte in contrarium aliquis pugnabit, negaturus præsidem Syria fuisse Quirinium antea, eo quod Iosephus huius dignitatis iam non meminerit? At neque meminit eius, quod cum C. Casare anno 49. biennio scilicet ante in Syria fuerit, quæ res præcipuam illi Viri dignitatem circumdederat. Consulatus commemoratur non tanquam postrema dignitas, sed tanquam suprema. Sic enim Iosephus & de Saturnino loquitur; *primus inquit Saturninus vir consularis, multiq; defunctus honoribus protulit sententiam.* Ecce tacet hic inter dignitatis axiomata, quod sit Syriæ præses; Ne eadem quidem infantum, Macrobio notum, commemorat, seu quia clam habitum consilium facti, nec in acta Herodis relatum, nec à Nicolao Historico, Iosephi authore, commemoratum, seu quia querelæ miserarum matrum, quæ omnes iam erant mortuæ, ad Iosephum non peruenerant, ne ad Macrobbii quidem ætatem peruenit: à notitiæ rei, nisi dictorio Augu-
lli, scito & arguto fuisset excepta. Nec enim probo insimulatio-
nem Suslygæ, quasi rem cognitam Iosephus dissimulauerit. Patian-
tur quæro homines, & Iosephum, quæ profitetur scire, & quæ-
dam interim, quæ tacet, ignorare; vtraque vero vera interitum
est.

*An Quirinius
anno 51. suc-
cesserit Quiri-
nio Varo.*

Sed hic forte Iosephus tenetur, quod Q. Varo successorem ddat Quirinium anno 51. Iuliano, cum Varus ad annum usq; 54. in Syria manserit? Primum quæro, quis hoc affirmet? Dion aiunt, anno dde-
mum 54. Varum habet in Germania. Quasi vero ab anno 51. non
Romæ, aut in ipsa etiam Germania degere potuerit, aut quasi i de
Vaaro

Varo necesse sit, nos illud vsurpare, Venit, Vidit, Victus & Occisus est. Varus in pacata Germania, vt putabat, degens, materiam Dioni nullam præbuit nisi clade sua, quæ ei per insidias obuenerit anno illo 54. Iuliano. Deinde quid prohibet etiam manente Varo, veletiam alio aliquo Syriæ præfide, Quirinium mitti ad constituendas prouincias cum ampliori potestate, (quod l. 18. Iosephus dicit) vt olim Agrippas, vt C. Cæsar filius, vt Augustus ipse: quibus in Syria præsentibus, frustra præfides prouinciæ è conspectu, honoris puto causa, amouentur. Imo quid prohibet Quirinium solius census causa (cuius Iosephus disertè meminit) mitti, vt perficeret in Iudæa anno 51. quod inchoauerat anno 36. & fortasse pauculas aliquas controuersias inter locorum præfides dirimeret. Nulli ne vnquam legati Cæsaris, nulli Procuratores (quod officium Iosephus Quirino lib. 17. assignat) missi sunt ad ipsos præfides? Numquid Pedaneum, qui legatus erat, ipsi tolerant pro præfide, quod necesse non est; Legatus fuit, etsi Iosephi interpret ipse officia hæc confundit in Saturnino, sententiam dicente in concilio Beryti. Et Volumnius cum Saturnino præfides, cum Olympo procurator, solitarie vel magister militiæ vel Procurator dicitur; nisi diuersi fuerint & hîc, eodè nomine. Diceretur itaq; Quirinius in Syriam missus, nõ vt Syriæ præses, sed quia Iudæa pars Syriæ, cuius populis iâ fisco Cæsaris adiungendis iura sua constitueret.

Ac cum hic de Iosepho sermonem finiturus sim, duo alia diluam, quæ ad fidem eius labefactandam afferuntur.

Primum existimant pugnare Iosephum secum ipso, quod Varum quendam, in prouinciis Iudææ conterminis Præsidem post annũ Iulianum 18. nempe post primum Agonem Aetiæcum (lib. 1. de bel. c. 15. & Ant. l. 15. c. 12.) commemoret: Quintilium vero Varum Saturnino successorem det in Syria anno 42. Primum Varus iste, non prænominatur Quintilius. Quid si ergo alius hoc nomine, & nominatim Varus ille bis captus in Philippica Ciceronis, tunc temporis præfuit Syriæ? Aut quid impedit, eundem esse Varum, qui 23. annorum interuallo bis Præsidem agat Syriæ. Res est eiusmodi, vt inde nil temerè sit suspicandum.

Sed fortius Iosephus premitur ætate Herodis, qui cum dicatur mortuus Septuagenarius, annis 45. antè, tantum habet annos 15. Hic Suslyga respondet, ætatem annorum 15. contra mentem esse Iosephi, vt qui ferè decennio antè Herodem, Romanorum nobilissimo familiariter notum exhibeat, quod de puero 5. vel 6. annorum

*Qua Iosepho
obiciuntur de
alio Varo.*

*Sphalma scri-
ptorium in Iose-
phi Codice
in esse conuen-
ditur.*

dici

dici non possit: mendum igitur esse scriptoris peruetusti, qui 15. expressit, cum 25. essent scripta: atque hoc idem ego quoque facile credo.

VI. His satis euidentibus argumentis de anno 40. vel 41. Iuliano Christi Natalitio, addit Suslyga etiam speciosum hoc: quod si quid ex Iosepho colligi potest de censu & de fama publica nati Messia, totum id ab eo refertur in annum proximum ante Herodis excessum, annum scilicet 41. Iulianum.

Etenim sublati Herodis filiis Alexandro & Aristobulo, cum iam antipater tertius filius doli machinator, furis agitatus vlticibus, cogitaret ad Casarem profugere (id autem non plus vno anno fuit ante mortem Herodis, vt supra ex serie historiae demonstratum) commemorat Iosephus lib. 17. C. 3. dissidiorum, in Regia Herodis domesticorum occasionem, inter ceteras etiam hanc. *Cum tota gens Iudeorum Regi & Casari fidem suam iureiurando obligasset (quae verba Suslyga non obscure traducit ad censum tunc actum) Phariseos, numero sex millium, non iurasse, quod fiduciam in iis arguit, sparsi rumoris de vero Rege Iudeorum iam nato, iisque multatis ob hoc aris grandi summa, uxorem Pherorae, qui frater erat Herodis, multam persoluisse: Eosque praedicasse, decretum esse Deo, regnum ablatum ab Herode, eiusque progenie (audis Matthaeum, conturbatus est Herodes, & Ierosolymae cum eo) transferre in Pherorae progeniem. Itaque Herodes multos ex hac conspiratione interfecit: Videat Suslyga, an*

VI.
*Christus sub
censu natus, at
paulo ante ex-
cessum Hero-
dis Iosepho al-
ludente census
peractus, Sa-
turnino praesi-
de Syria.
Ergo natus an-
40. vel 41. Iu-
liano.*

VII.
*Christo nato
sparsus rumor
de Rege Iudeo-
rum nato. At
Saturnino Sy-
ria praeside
paulo ante He-
rodus excessum
sparsi rumores
eiusmodi.
Tunc ergo an-
no sc. 41. vel
40. Natus
Christus.*

VIII.
*Infantes delicti
sub Saturnino
vel Vero.*

& infantes Bethlehemiticis. Inter ceteros Bagoa Eunuchus haec spes erat facta, appellatum iri parentem, & benefactorem Regis, quem destitarent Vaticinia; prosperè enim cessura nouo Regi omnia, constabilita successione prolis legitima. Sic enim verisimile, interpretatos Vaticinia, semen eius in aeternum manebit, & regnum eius in aeternum non dissipabitur. Qui rumores cum congruant cum Pastorum, Magorum Pharisaeorum apud Herodem, Simconis & Annae praedicationibus: credibile est eundem esse annum, & quo haec facta, & quo natus Christus, annum igitur 41. Iulianum. Perpende igitur hunc Iosephi & Lucae Euangelistae consensum plurimum fidei conciliare cum historiae tum etiam anno: neuter enim alterum tanti facit, vt in eius gratiam ista fingeret; & proculdubio neuter alterum nouit.

VIII. His argumentis & hoc adde. Testis est Macrobius perlatum ad Augustum, Herodem inter pueros, quos in Palestina infra bimatum

matum iussisset occidi, interfecisse & filium. At filium Herodes occidit vnum Antipatrum anno 42. paulo ante obitum, duos anno 41. damnatos, illos Saturnino, hunc Varo Syriæ præside: Christo vero nato testatur Matthæus bimulos occisos. Natus igitur Christus circa 40. vel 41. Iulianum. Si dicas, vera dixisse Macrobius, dum infantes cum Herodis filiis cæcos affirmat, sed errare Iosephum in tempore vtriusq; facti: perpende, quam hæc facile redargui potuerint à familiis præsidum, quorum mentio immiscetur.

IX. Nec nullos ex Veteribus inuenit Suslyga, hunc eundem Natiuitatis Christi annum tradentes, iisq; characteribus partim historicis, partim astronomicis insignientes, quos non potest alius, quàm Iulianus 40. pro conceptione Ioannis Baptistæ, & 41. pro Natiuitate Christi suscipere. Quæ omnia vide, si placet, copiosius apud auctorem. Mihi enim ea solum argumenta visum est producere, quæ vel confirmari, vel aliter informari, vel ad meum institutum traduci potuerunt, qui nulla hæsitacione contendo. Herodem anno Iuliano 42. mortuum, anno vno citius, quàm Suslyga dixit: vnde & ætati Christi non leuibis coniecturis apud Suslygam adhuc vnus deesse videtur. Sententiam meam dicere volui; si quis me depræhenderit errantem, hunc obsecro, vti ne me celet, rogatus, cui ego non rogatus hæc vltro suggero.

Summa disputationis:

Mens Euangelistæ: Ἡ ὑπὸ τῆς ἀπογραφῆς πρώτη μὲν ἐγένετο Κυριακὴ τῆς Σει-
αι ἡγεμονεύοντος, ἀλλ' ἐκ ἐθνικῆς διατελείας τότε, ἀποσύλων τῶν ἐθνικῶν ἐπὶ
Σατυρινῆς ἡγεμονεύοντος: τότε δὲ καὶ ἀνεκρινήσατο ὑπ' Αὐγύστου, καὶ διεπράχθη.
Anno itaque 41. Iuliano, Augusto XII. & Cornelio Sylla Coss. qui
erat 40. à cæde C. Cæsaris, & initio Octauiani Augusti, 27. à pugna
Actiaca, cuius ætate iniit annus IV. Olympiadis CXCIII. Sentio
Saturnino præside Syriæ, qui censum Romani orbis vniuersalem,
Augusti iussu ab antecessore Quirino institutum, pridemque ince-
ptum, sed postea intermissum, tunc per Iudæam, & Galilæam pera-
gebat: Anno 36. Imperii Herodis à renunciatione 33. à captis Ieroso-
lymis, seu 6. Ianuarii, seu 19. Aprilis, seu 19. Maii, seu Septembri, siue
denique 25. Decembris, sequente vel antecedente. Natus est Chri-
stus in oppido Bethlechem, ad quem intra quadragesimum diem ve-
nerunt magi, cum stella ante annum, vel biennium fere, anno scil.
39 vel 40. in coniunctione magna effulsisset. Magi Christo adorato.
vbi non reuersi ad Herodem. domum alia via perrexerunt; Christus

E infans

Ergo Christus paulo ante, anno igitur 40. vel 41. natus.

IX.
Veterum quorundam patrum calculus de anno 40. & 41. Iuliano.

infans bimestris deportatus est in Ægyptum. Herodes vero paulo post, crebrescentibus rumoribus de nato nouo Rege, conspirantibusque hac persuasione Pharisæis cum Regis domesticis; conquisiuit infantes infra bimatum in territorio Bethleemico, easque iugulauit, & quidem (si Christus 6. Ian. anno 41. vel 25. Decembr. anno 40. natus) eodem fortassis tempore Alexandrum & Aristobulum suos ex Mariamme Asmonea filios adiunxit infantibus comites, quod Macrobius innuit. Vel perpetrauerit Herodes hoc immane facinus in pueros innocentes paulo post necem filiorum, quando de quibusdam Pharisæis noua consilia agitantibus supplicium sumpfit.

Infanticidium hoc vel studio Romanorum velare, vel licentiam à præside Syriæ, aut ab ipso Augusto impetrare potuit, hoc prætextu, quod oraculum de rege Iudæorum utique vanum quidem sit, non tamen contemnendum in vulgo tam mobili, in prouincia limitanea, tam firma Iudæorum persuasione, vt quorum doctissimi non vererentur hoc oraculum Regi ipsi reuelare; tanta sectæ, vel ipsis regibus formidolosæ auctoritate apud vulgus; tanto consensu externæ famæ per Orientem cum domestica, *fore vt ualesceret Oriens, & profecti Iudæarum potirentur*, ipsum scilicet Romanum imperium sibi subderent, tanto studio rerum Parthicarum, tot Myriadibus Iudæorum, trans Euphratem habitantibus, vnde venisse Magi existimantur; cum hæeret in hominum memoria, quantis damnis ante annos triginta fuerit affecta Syria à Parthis, Antigonum in Iudæam restituentibus. Nec difficiles Romanos fuisse, par est credi, vt quibus more patrio licebat tollere, educare recens natos liberos, pro libitu; quique ante annos sexaginta circiter, Cicerone & Antonio Coss. ob causam plane eandem, *cum prodigium, authore Iulio Maratho, Roma factum esset publice, quo denunciabatur, Regem populo Romano naturam parturire*, Senatus consulto cauerant, *vt nemo, qui eo anno natus esset, educaretur, et si paucorum, qui grauidas vxores habebant, intercessione factum, ne id ratum haberetur.*

Herodes cum filiis, ac forsan & Christo nato, annū vnū & paulo amplius superuixisset; anno 42. filium Antipatrum, cuius fratrum necis authorem, & instigatorem præcipuum, ideoque exosum omnibus, conuictum etiam coram Quintilio Varo destinati Parricidii, potestate animaduertendi ab Augusto impetrata, per Satellitem occidit, 14. diebus ante pascha, atq; (si anni 41. 25. Decembris

bris Christus natus.) eodem tempore & infantū eadem adicere potuit, quia Macrobius vnus tantum filii meminit, cum infantibus occisi.

Quinq; diebus post, circa 2. scilicet Aprilis, mortuus est Herodes Hierichunti: Cui⁹ filii Archelaus, Herodes, & Philippus Romā nauigantes ætate sequente à Cæsare August. regnū p se quisq; petebant, præfidente in iudicio, iussu Patris Augusti, C. Cæsare filio; erat enim ante bienniū à patre in forum deductus, vt interesset consiliis publicis, quod Augustus ipse prodidit, in lapide Ancyrano. Augustus auditis filiorum Herodis postulatis, mora nonnulla interposita, tandem Archelao dimidium ditionis Herodianæ sine regio titulo, Herodi Galileam, Philippo Trachonitidem assignauit, itaque circa autumnum anni 42. in suam quisque ditionem concesserunt, easque excoluerunt. Tunc Iosephus diuinitus edoctus, puerum Iesum nondum bimum, adhuc recenti fama successione filiorum Herodis, quam in Ægypto nondum acceperat, vel (vt Epiphonio quid tribuamus) biennio post, rebus iam firma pace compositis, fere quadrimum, ex Ægypto reduxit, concessurus in Iudæam, suam patriam. Sed cum Archelaum Patriæ suæ dominū metueret, ne codicillos haberet à patre relictos, aut parentis consiliorum circa eadem infantum particeps, (vt quem Herodes successorem testamentis instituerat) per emissarios admoneretur de reducto Iosephi Mariæ Iesu pueri fugitiuorum (quid enim si Herodes infantes conquisiturus tabulas census adiuit? quomodo tunc sperare potuit Iosephus suorum nomina fefellisse?) maluit in patria Mariæ Nazareth Galileæ, sub Herodis Tetrarchia confidere. Christus officium inchoauit, accepto baptisate, anno 15. Tiberii, Iuliano 73. annos natus 32. vel paulo plus, itaq; quasi triceniarius communi formula loquendi. &c.

Defunt igitur nostræ æræ, qua hodie vtimur per Europam, anni minimum quatuor, & fortassis omnino quinque. Itaq; quem numeramus 1606. quo ista scribo, is est vel 1610. vel 1611. Nemo tamen qui sapiat, propterea suaserit vsitatam tot sæculis æram deponere; sufficit, vt sciamus initium eius sumi ab anno quinto vel sexto ætatis Christi.

I. ADMONITIO AD LECTOREM.

CV in superioribus ex Iosepho anxie conquissem exempla, quibus probabatur, annos Regum & Imperatorum à Iosepho in spacia distingui per Romanos Consules, sic vt præter primum omnes anni à Cal. Ianuarii inchoentur, iamque exemplar libelli mei transmissum esset ad Typographum: accidit paulo post, vt inciderem in lectionem belli Iudaici, quod cepit anno 12. Neronis mense Maio. Lib. II. C. 3, anno Iuliano 110. quia Pascha eius anni fuit 8. Aprilis. L. 7. cap. 12. & quia septima Septembris Sabbathum I. II. c. 18. quod non potest esse nisi Iuliano 110. Quod exemplum adeo est clarum, vt faces accēdat in meridie, qui plura conquirat exempla. Nam Nero imperium iniiit 13. Octobris anni Iuliani 99. vt consentiunt omnes. Ergo 13. Octobris huius anni 110. finiebatur demum vndecimus. At Maio præcedente numeratur iam duodecimus, quod non aliter verum, quam si 99. sit primus, mensium non plus duorum semis: cum 100. vero Iuliano simul incipiat secundus Neronis. Fitque hoc pacto, vt quamuis Nero non diutius 13. annis solidis & præterea mensibus octo imperauerit (vide Scal. lib. 5. & Iosephum Lib. 5. cap. 6.) tamen Iosephi numeratio ad vsque quindecimum perueniat; si quis numeros continuet.

Et quia Scaliger f. 439. turbatur huius axiomatis neglectu, & obscuritate textus Iosephi: simul Iosephum de eo excusat, cuius ille reus fieri non potuit: quasi pessum eunte Rep. Iudeorum, merito tūc demum scilicet à Iudaico computo defecerit: exhibeo igitur in tabella dispositionem historiae Iosephi annorum quinque vltimorum.

Iuliano. Neronis

110.

12. — Pascha 8. Aprilis. Prodigia.

Initium belli, cum Cæsarienses Iudæi causa cecidissent, mense Maio. Clades Cestii Nouembri.

111

13. Vespasianus in Syriam missus Galilæam per totum hunc annum multis laboribus subegit. Pascha 29. Martii, ex analogia.

112.

14. Cum Ierosolymitæ grauissimis seditionibus iactarentur: Romani toto hoc anno quieuerunt lib. 5. c. 2. Latrones igitur Massadenses Paschate (quod fuit 16. Aprilis ex analogia cæterorum annorum) occupantur Engaddi lib. 5. c. 3.

Iuliano Neronis

113.

15. — Pascha 4. Aprilis ex analogia. Suslyga ait traditum à Iosepho, quod inuenire non possum.

Vindex à Nerone defecit. Vespasianus quarto Martii Gadaralib. 5. c. 3. indeque cætera præsidia circa Ierosolymas occupat. Iulio mense audit, Neroni mortuo successisse Galbam. Primi ergo 5^r menses huius anni reputantur pro 15. Neronis.

114.—1.

— Ianuario Galbam de imperio deiicit Otho, Aprili Othonem Vitellius. Pascha 25. Martii, Iulio Vespasianus rapit imperium, bellumque infert Vitellio. Hic ergo primus est annus Vespasiani, usque ad Cal. Ianuarias.

115.—2.

— Ierosolyma expugnata, cum Pascha fuisset 14. Aprilis, Anno 2. Vespasiani.

Cum ergo videas Iuliano 110. numerari Maio mense, Neronis 12. ne putes, sequente 13. Octobris, qui Neroni fuit Regni natalis, nouum inire annum: ecce sequenti Nouembri adhuc 12. Neronis: lib. 11. c. 24. Ac rursum ne pu-

tes

tes supra mense Maio vitiose 12. scriptum pro 11. Ecce Iu-
lio sequentis anni 111. Iuliani, iam Neronis 13. lib. 111. c. 13.
Certissima igitur hæc ratio computi.

II. Admonitio.

Iamq; non tantum exemplar, sed hæc ipsa quoque præ-
missa admonitio erat perscripta: cū ecce ocio dato in par-
tem secundam libelli Laurentii Suslygæ incido; ibiq; pag.
28. Annotatione 14. non tantum hoc ipsum Axioma, quod
tot exemplis defendo, sed & hoc ipsum exemplum de an-
no 12. Neronis inuenio. Ait probari regulam hanc ex Tri-
umphalibus Tabulis Capitulinis, Diodoro Siculo, Diony-
sio Halicarnasæo, S. Ieronymo, Eusebio, deniq; omnib. hi-
storicis. Si vel ego hæc ante legissem, lectaq; tenuissem; vel
Suslyga ipse regula hac sua in annis Herodis fuisset vsus,
fieri potuisset operæ compendium. Nunc quid restat, nisi
vt & ego suspicionem fraudis deprecer, potiusq; pulchrum
illud inculcem, diuersis eodem conuenire viis: & vt Lau-
rentius Suslyga suismet regulis seipsum edoceat, Herodē
mortuum non 43. sed 42. Iuliano: itaque de die Natalitio
Christi de nouo deliberet: quem equidem ille à Iosepho
Scaligero productus ἐν δελεσιότητι, anno 40. Iuliano in Iuni-
um vel Decembrem, anno vero 41. in Aprilem vel Octobr.
refert ab Encæniis Macchabæi accersitus: ab anno
vero 2. Monarchiæ Cyri, tantum 5.
diebus aliter.

F I N I S.